

Pompejus : treurspel

<https://hdl.handle.net/1874/372007>

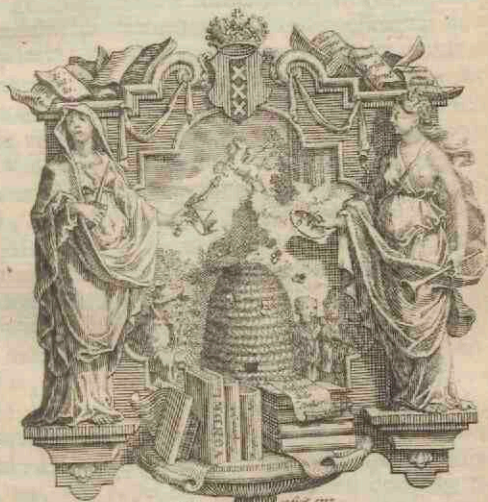
POMPEJUS,

TREURSPEL.

Het Fransche van den Heere P. CORNEILLE
op *nieuws* gevolgd,

ONDER DE ZINSPREUK

LE TEMS EST UN GRAND MAITRE.

Te AMSTELDAM;

By IZAAK DUIM, Boekdrukker en Boekverkooper,
bezuiden het Stadhuis, 1737. *Met Privilegie.*

P O M P E J U S

T A R T O R S T E L

Ho. Jansz van den Hofe 2. Cornisla

Gezond de Westindien

DE VERMESTUN GROND WILKING

T A M S T E R D A M

DE WAAK TOEGELIJDEN EN VERBODEN

Verkoop van de Waake 1777

B E R I C H T.

Men zal my van geene verwaandheid beschuldigen; dat ik dit Tooneelstuk van eenen Franschen Auteur, (by my voor den grootsten van alle Treurtooneeldichteren geschat,) door eene *nieuwe Navolginge*, in Nederduitsche dichtmaat heb overgebracht; dewyl de voorgaande Vertalinge in verre na niet voldoende is bevonden. Naar 't my voorkomt, heeft men dien ongelukkigen uitslag ten grootsten deele toe te schryven aan de verhaafing des Vertalers, die, gelyk zyne eigene Vindingen schynen te betuigen, door het aanwenden van meer tyds en arbeids, indien hem zulks hadde geluyst, zekerlyk betere vaerzen had kunnen voortbrengen. Maar wie weet, of hy tot die onvoldragene vrucht wel meer dan veertien dagen besteed hebbe? Voorwaar eene ongelukkige drift!

Mischien zal my iemand tegenwerpen, dat velen zich het schaven niet kunnen onderwinden, en, wat meer is, hunne Werken door het schaven zelfs verslimmeren; ja dat, naar hun zeggen, het vuur daar dan uitraken zoude. Wat dan gedaan? Myn antwoord is gereed: Die niets goeds kan voortbrengen zonder schaven, en, wat meer is, zyne Werken door het schaven noch verslimmert, behoort niet te schryven. Wie dwingt hem daar toe? Is hy een te minder eerlyk man, omdat hy geen goed Schryver kan worden? ó Neen! en zelfs zoude de achtinge zyner Vrienden voor hem

B E R I C H T.

des te grooter zyn, indien hy zich niet tot een ieders spot stelde door zyn schryven.

Deze Schryvers dan belgen 't zich niet, dat men het Werk hen uit de handen neme, (gelyk men eenen Werkman zoude doen, die door vadzigheid, door onkunde, door balsfarrigheid, of door veel te schielyk de dingen op te slaan, zyn werk verbrod;) om zulk een Werk (zeg ik,) te verbeteren, met meer tyds, meer vlyts, en meer overlegs daar aan te besteden, ja met onze eigeliefde wat ter zyde te zetten, en eenen kundigen Vriend onze zwakheid voor te leggen, eer men 't zelve aan al de waereld doe: maar men versta my wel; ik meene eenen kundigen en tevens ongeveinsden Vriend; en geenen van de zulken, die, uit eigenbatige vleijery, eenen Schryver in deszelfs misgrepen styven; waar by de onkunde noch gevoegd, voorwaar eene wonderlyke uitwerkinge baart! Maar ach! wel verre van eenige leergierigheid te betoonen, poogen deze Waanwyzen, in weêrwil van de gezonde reden, en te gelyk zonder kracht, op eenen berg te klimmen, waarvan zy door zwakheid telkens nedertuimelen; terwyl ze in hun suizebollen noch verwaandheids genoeg hebben, om dezulken te berispen die zich hebben beraaden met veel kundiger, en onëindig wyzer Raadslieden dan zy en de zulken zyn, waar mede zy te rade gaan, ja dan zy ooit te samen, zonder mirakel, worden kunnen. Doch is 't wel der moeite waardig de ooren dezer Midasfen voor den dag te rukken? dewyl het toch den Moor gewasfchen is, en dit vertoog geenen ingang kan vinden by de zulken, die met het euvel van blinde eigeliefde behebt zyn.

Wat myne wyze van navolginge in dit Kunststuk betreft, daar van zal ik alleen dit weinige berichten. De vier eerste regels van myn Voorfchrift zyn altoos, en met recht, berispt geworden. Ik heb dezelve, zo
veel

B E R I C H T.

veel my doenlyk was , van brabbeling gezuivert , en eenige andere plaatsen , niet tegenstaande myne groote achtinge voor den Franschen Dichter , met voordacht verandert , of t'eenemale overgeslagen : ik ben zelfs zo verre gegaan , dat ik van myne eigene vindinge eenige regels daar in heb gevoegt , en wel voornamelyk vier regels in het Vierde Tooneel des Derden Bedryfs , in den mond van *Cornelia*. De beschryving , die *Protoméus* doet van des grooten *Pompejus* Nederlaag by Pharfalië , heeft ook vele berispingen ontmoet , die by my niet ongegrond zyn : maar zy is , op zichzelf genomen , zo fraay , dat ik dezelve heb nagevolgt , doch ook bekennen moet , dat ik onder mynen Voorschryver ben gebieven , niet tegenstaande ik aan dezelve noch tyd , noch arbeid heb gespaart.

Dit alles bewyft , dat een Schryver , hoe groot , maar een Mensch is ; een naam die de feilbaarheid in zich besluit . My is menigmaal vreemd voorgekomen , dat , wanneer men Overzetteren hunne feilen aanwyft , dezelve zo menigwerf antwoorden , *Myn Voorschryver zegt ook zo*. Waarlyk een slechte uitvlucht , voornamelyk voor de zulken die Vaerzen overzetten ; dewyl de stopwoorden , en gewrongene rymklanken , buiten andere mislagen , by de Fransche Dichters , schoon op verre na zo veel niet als by onze Nederduitschen , mede al plaats hebben.

Ten opzichte der gladdigheid myner Vaerzen , daar over meene ik myzelveen vry straf geweest te zyn , en heb omtrent dat stuk wel voornamelyk het gevoelen myner Vrienden ingenomen ; onder welken zich één heeft bevonden , en als noch bevind , dien ik zelden anders , dan na veel herfschavens , heb kunnen voldoen . Doch , om hieromtrent niet te wydloopig te zyn , zal ik alleenlyk dit maar zeggen , dat ik my bezonderlyk heb gewacht voor zulke hardigheden in de Vaerzen ,

B E R I C H T.

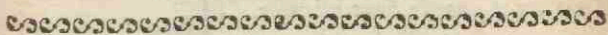
waar door dezelve onuitspreekbaar worden, of ten minste zo onnatuurlyk hard, dat de bevalligheid daarvan weg is; als, by voorbeeld, *Hy 's*... Hier voelt men, dat men *is* niet kan verkorten, zonder de uitspraak geweld aan te doen: maar 't geen dit noch overtreft, is 't misbruik van de 'k, als in 'k *kan*, in plaats van *ik kan*. Deze verkorting is alhier onuitspreekbaar.

Wat de Rymklanken aangaat, die hebbe ik, zo veel my doenlyk was, verschillende gemaakt, en ten minste is my onbekend dat 'er in dit geheele Tooneelstuk twee slepende, of twee staande vaerzen, door twee van dezelfde klanken gevolgt worden; 't gene wel voor ééns geen groote misgreep zoude zyn; doch waar van de menigvuldigheid echter walgchelyk voorkomt: om het welke te verhoeden een groot Meester (ik meene den Navolger van de Fransche *Polixena*,) ons ten voorbeelde strekt; die zulks wel ééns verachteloosde, maar echter daar van geene gewoonte maakte, wel verre van daar, dat hy de zelfde Rymklanken tot acht of tien malen na elkanderen zoude doen hooren, als in anderen niet zonder voorbeeld is.

Om af te breken, men vertrouwe dat ik in dit Werk een goed oogmerk hebbe, en tevens ook met alle bescheidenheid my aan keurige Oordeelen onderwerpe, en alle gegronde berispingen altoos zal aanmerken als de beste middelen tot bevordering der Kunste: want

B E R I C H T.

Nooit kon de laffe Waan Leergierigheid verblinden;
Dees is te opletend op de waare glorie uit;
Zy bind zich aan geen' tyd, om 't rechte fraay te vinden;
Noch kreunt zich ooit aan 't geen de Onwetendheid misduid;
Zy dingt, met eedlen moed, naar zulke lauwerkroonen
Die, onvergankelyk, haar taay geduld beloonen.

M I S S T E L L I N G E N en D R U K F E I L E N.

Bladz. 11, Reg. 2, staat Wierd dus, Lees Wierd ons,
15, — afgeftaan! — toegeftaan!
12, — 19, — wat nu — wat raad —
36, — 5, — de doen — te doen —

PERSONAADJEN.

JULIUS CESAR.

MARCUS ANTONIUS.

CORNELIA, *Echtgenoot van Pompejus.*

PTOLOMEÛS, *Koning van Egypte.*

CLEOPATRA, *Zuster. . . . .*)

PHOTYN, *eerste Staatsdienaar. . . . .* |

ACHILLAS, *Veldbeer. . . . .* } *van Ptolomêus.*

SEPTIMIUS, *Romeinsch Overste,*
in dienst . . . . .)

CHARMIONE', *Staatjuffer. . . . .*)
ACHOREÛS, *Staatjonker . . . . .* } *van Cleopatra.*

PHILIPPUS, *Vrygemaakte van Pompejus.*

Zwygenden.

LEPIDUS.

GEVOLG *van Romeinen.*

GEVOLG *van Egyptenaren.*

Het TOONEEL is te ALEXANDRYE,
in 't Paleis van Ptolomêus.

P O M P E J U S,

T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

P T O L O M E ' U S , P H O T Y N , A C H I L L A S ,
S E P T I M I U S .

M E N z i e d o o r C e s a r s k l i n g P o m p e j u s o v e r w o n n e n ,
E n h o e d e s l a v e r n y v a n R o m e s c h y n t b e g o n n e n ;
H o e , b y P h a r f a l i e , w i e r d i n e e n ' s t r y d v o l v o e r t ,
' t G e e n l a n g e n t y d d e G o o n e n ' t N o o d l o t h a d b e r o e r t .
D i e s t r o o m e n , r o o d g e v e r w d , g e z w o l l e n u i t h u n b o o r d e n ,
D o o r b e k e n b l o e d s , g e v l o e i d u i t b r o e r - e n v a d e r m o o r d e n ;
A l ' t h e i l l o o s w a p e n t u i g , v e r s c h r i k l y k o n d e r - e e n ,
L a n g s ' t b l o e d i g v e l d g e s t r o o i d , v e r p l e t t e r d , e n v e r t r e e n ;
D i e l y k e n , j a m m e r l y k g e r o t , v a n ' t g r a f v e r s t e k e n ,
G e d w o n g e n d o o r N a t u u r h u n n e o n g e n a e t e w r e k e n ,
V e r s p r e i j e n d e e e n v e r g i f o p v l e u g e l s v a n d e n w i n d ,
' t G e e n t e g e n a l w a t l e e f t e e n ' a n d r e n k r y g b e g i n t ; (k e n ;
B e w y z e n h o e v e r w o e d h e t R e c h t , d o o r ' t z w a a r d g e w r o -
D e n S c h o o n z o o n h e e f t g e d o e m t , d e n V a d e r v r y g e s p r o k e n .
G y , d e e r n i s w a e r d i g H o o f d v a n R o m e n s w y z e n R a a d !
G y , d i e n ' t v e r m o e i d G e l u k z o p l o t s e l i n g v e r l a a t !
U w t y d v e r h a a l z a l , v o o r d e o n s t e r f l y k h e i d g e s c h r e v e n ,
V a n ' t w a n k e l b a r e L o t e e n y s l y k d e n k b e e l d g e v e n .
H y l i g t v e r s l a g e n ; h y , d i e , a l t o o s z e g e r y k ,
Z y n ' g r o o t e n v o o r s p o e d z a g z y n ' g r o o t e n m o e d g e l y k :

A

Hy

Hy vlucht naar deze stad; hy wil dat onze muuren
 Het zegepralen van zyns Vyands heir verduuren:
 Zyn trofse nederlaag zoekt hier, gelyk weléer
 De Goôn in Titans ftryd, een' andren ommekeer:
 Hy waant dat deze kufft, in fpyt van 't oorlogswouden,
 Wyl ze ééns den Hemel holp, de Waereld kan behoeden;
 En, zich vermengende in zyn wanhoop, dit Heeläl
 Met Atlas fchoudren in zyn wanklen ftoffen zal.

ô Ja! Pompejus is met 's Waerelds lot beladen:
 Hy naakt den Nylffroom flechts, zo ryk in wonderdaden;
 Opdat zyn vryheid hier zieltoge, of adem haal',
 Ik onder hem bezwyke, of met hem zegepraal'!

Dit ftaat, myn Vrienden, ons nadruklyk te overdenken.
 Hy komt ons 't blikfemvuur, of zegekroonen fchenken.
 Indien hy op dees' troon den Vader heeft herffelt,
 Hy maakt licht dat de Zoon daar van werd neêrgevelt.
 Men moet hem doen vergaan, of met veel eere onthalen;
 Hem volgen in zyn lot, of doen ten afgrond dalen:
 Het eene is vol gevaars, het ander groot verraad: (Staat.
 'k Vrees de ontrouw hier, en daar 't verdelgen van myn'
 Hoe myne keur zich fchikk', myn lot fchynt dus te wezen,
 Dat ik myn wis verderf, of wiffe fchand' moet vreezen.
 'k Moet echter kiezen. Maakt my uwen raad bekend.
 Wat dient hier beff gedaan? wat middel aangewend?
 ô Hagchlyk tydgewricht! wy moeten Cefar ffuiten,
 Of, met Pompejus hoofd, tot zyn triomf beffluiten.
 In 't kort, 'k vind ons beraad van zulk een groot gewigt;
 Dat by geen Vorfften ooit iets zwaarders is verricht.

P H O T Y N.

Wanneer de twiff, myn Vorff, beffliff word door de klin-
 Zyn trouw en billykheid maar loutre beuzelingen; (gen,
 En wie trouwhartigheid op zulk een' tyd betracht,
 Neemt niet de reden, maar zyn' wreevlen wil in acht.
 Beschouw uw magt, beffchouw Pompejus heir verfflagen;
 Hoe hem, tot 's waerelds end', zyn Vyand na zal jagen.
 Hy vlied dien Vyand niet alleen, maar ook dien Raad,
 Wiens

Wiens droevig overschot hem met verschrikking slaat ;
 Wiens grootste helft, geslagt, men 't heilloos veld ziet dek-
 En een erbarmlyk aas aangier en raaf verstreken : (ken,
 Hy vlied gantsch Rome, dat aan Cesar word ten buit,
 En dat hy door zyn' val in wreede banden sluit ;
 Hy, die de wanhoop heeft van Vorst en volk te vreezen ;
 Wier landen en wier bloed hem dienstbaar moesten wezen ;
 Wier scepters zyn geknakt, wier troonen zonder stut,
 Wier Staten zyn van geld en menschen uitgeput :
 Voor aller woede bloot, als werktuig hunner plagen,
 Ontvlucht hy 't gantsch Heelal, 't geen ligt in hem verslagen.
 Verweert ge, alleen, hem die des Waerelds woede ontvlucht ?
 Hem, die reeds half vergood, alom gevierd, geducht,
 Heldhaftig met zyn staal zyn kryggeluk kon styven,
 Maar nu, met Rome zelf, in slaverny moet blyven ?
 Bluscht gy het bliksemvuur, in Cesars vuist gevat,
 Daar zulk een Held voor zwicht, en de Aarde in duigen spat ?
 Die hen beschermen wil die 't Lot heeft neêrgesmeten,
 Moet, ontrouw jegens zich, zyn eigen heil vergeten ;
 Dan word te groot een deugd een rockeloos bestaan,
 En oorzaak dat men zich in ketenen ziet slaan.
 Wie, wie grootmoedig, dus zich wil rampzalig maken,
 Zal des te feller smart in zyne elende smaken.

Weêrstreef, myn Vorst, den wil der Goôn en 't Noodlot
 Dat hunne donder rolle, en elders nederschiet' ! (niet.
 Ons morren is vergeefs : hun werken moet men eeren.
 't Is tyd ; bid Cesar aan : zy doen hem triomfeeren :
 En, zonder op het recht van hun besluit te staan,
 Gehoorzaam hen, en doe de Onnoozelheid vergaan.
 Kunt gy des Hemels wraak, die haar vervolgt, verzetten ?
 't Is eer te duchten, dat ze u zal het hoofd verpletten.
 Pompejus worstelt noch met zyn' gewisfen val,
 En wil dat alles hier met hem bezwyken zal. (men,
 Zyn toevlucht tot uw' troon moet ge als een misdryf doe-
 En haar een vyandschap, geensins eene achting noemen.
 Hy word, door dit bestaan, voor u een doodlyk Vriend :

En gy, gy twyfelt noch of hy den dood verdient?
 Hy moeft uw hoop voldoen, de zege met zich voeren,
 En met triomfgefchal de zee en lucht beroeren.
 Dan waar' hy wel onthaald, verwelkomt uit den ftryd:
 Maar dat men, nu hy vlucht, zyn dood aan 't Noodlot wyt!
 Ik hoon zyne ongenaë, maar poog hem niet te hoonen;
 Ik volg de vyandschap die hem de Goôn betoonen;
 En met den zelfden dolk, voor Cefars hart bereid,
 Doorftoot ik, zuchtend', hem in zyn rampzaligheid.
 Gy kunt u van 't gevaar ónmogelyk ontheffen,
 't En zy ge in hem volvoert, 't geen anders u zal treffen.
 Men noem' zyn' dood een wreede, een trouwelooze daad;
 Wat kreunt ge u des? De trouw was nooit een deugd van
 Noit moet een koningshart voor laffe driften bukken. (ftaat.
 Die, aan de deugd verlaafd, zyn' troon omverrerukken.
 Zyn recht behelst al 't geen zyn bloote wil besluit.
 De onnoozle vroomheid heeft by 't kunftig heerschen uit:
 Die zich het onrecht fchaamt, heeft eindeloos te beven;
 Die 't all' vermogen wil, moet naar geen wetten leven,
 De deugd vermyden als iets fchandlyks, zo zy fchaad,
 En 't grootste gruwelftuk omhelzen, zo 't hem baat.
 Mifchien, Septimius, zal u myn raad niet fmaken;
 En gy, Achilles, zult dien mede mooglyk wraken.
 Doch denkt met my, eer ge op een' andren uitweg ziet;
 Die den Verwonnen flagt, vreeft den Verwinnaar niet.

A C H I L L A S.

Photyn fpreekt wel, myn Vorft: Pompejus ligt verflagen.
 Doch fchoon zyn heldendeugd aan 't Noodlot kon mishagen.
 Ik zie in 't bloedig veld nochtans zyn bloed zo waerd, (gen,
 Dat zulks met diep ontzag is door de Goôn gefpaard.
 Niet dat ik 't misdryf wraak in klem van groote zaken;
 Maar 't moet noodwendig zyn, of 't zal u fchuldig maken:
 En wat noodwendigheid zet u tot ftrengheid aan?
 Wie den Verwonnen fchuwt, kan 's Winnaars wraak ont-
 Onzydig zyt ge, en kunt u noch onzydig dragen. (gaan.
 Men bidde Cefar aan, kan hem die eer behagen:

Doch

Doch; hoe uw wierook hem verheerlyke en vergood',
 Die Offerhande is voor zyn zoenaltaar te groot:
 En slag't gy zulk een Hoofd dien God der krygslauwrieten;
 Wat schandvlek zal uw' naam voor eeuwig dan ontferien!
 Verlaat d'Onzaligen, tot hy zyn lot vervult,
 En druk hem verder niet: zo blyft gy zonder schuld.
 Gy zyt hem dier verplicht: hy redde deze Landen;
 Hy stelde uw' Vader weêr 't verloren Ryk in handen.
 Doch 't gastvryrecht, en wat tot dankbaarheid verbind,
 Heeft zyn bepaling in der Koningen bewind:
 Hun schulden, hoe verzaard, de kroon zelfs ingesloten,
 Vermogen nooit het heil huns volks omver te stoeten;
 Ja, hunne schuld komt hen niet meer op schuld te staan,
 Zo die door 't bloed des volks moet worden afgedaan.
 En zo het billyk is de zaken na te speuren,
 Pompejus waagde niets, in 't Ryk weêr op te beuren;
 Hy pronkte met zyn magt; hy zocht zyn' eigen lof,
 Toen de oude Vorst door hem herstelt wierd in dit hof;
 Zyn grootste toevlucht was, zich met zyn tong te weeren:
 Maar Cefars goud vermogt meer dan al 't redenceren;
 En duizend, of noch meer talenten van die hand,
 Herwonnen voor uw' Stam 't verloorne Egyptenland.
 Pompejus zwyg': zyn dienst in 't beuzelachtig spreken;
 Die schyndienst, werde nooit by Cefars dienst geleken.
 Doch zo 't een dienst is, dien gy hem vergelden moet;
 Hy sprak voor u; betaal hem op dien zelfden voet.
 Dit voegt aan u: maar hem uw poorten in te laten,
 Is of ge een' Meester u verkiest in uwe Staten;
 Een' Meester, die, verplet, nochtans den naam braveert
 Van Vorst; en u tot Slaaf, zelfs in uw Ryk, begeert.
 Sluit hem uw havenen, maar wil zyn leven sparen,
 Doch zo hy sneuven moet, ontzie ik geen gevaren;
 Ja, deze vuist is reê, en willig tot zyn straf.
 Het smartte my, zo 'k hem niet d'eersten doodsteek gaf.

S E P T I M I U S.

'k Ben een Romein, die weet van beider moed te spreken.

Myn Vorst, Pompejus is naar uwe kust geweken;
Hy zoekt uw hulp: gy kunt hem dienen in die nood,
Verjagen; leevren hem, of levendig, of dood.

In 't eerste voorstel is te veel gevaars gelegen.

Vergun my de andre drie met aandacht te overwegen.

Verjaagt gy hem, dan hebt ge een' Vyand van gewigt,
En de Overwinnaar word door u maar half verplicht;

Wyl hem Pompejus kan alom een kryg verwekken,

Die tot een' laaten tyd zich uit zou konnen strekken;

Ja, tot zy eindelyk van 't stryden afgesloofd,

Hun beider wraak voldoen ten koste van uw hoofd.

Hem leevren, is het zelfde, en spaart hem in het leven:

Want, zo 't aan Cesar staat, zal Cesar hem vergeven,

Die, tegen dank vervoerd tot edelmoedigheid,

Door valsch meêdoogen zou zyn glorie zien verbreed.

't Verslaafde Rome zelf zou 't grootelyks behagen,

Dat hy dien Held verschoonde, en ook zyn jok deed dragen.

Maar dwingt ge Cesar dus, dat hy Pompejus spaar',

Vrees, vrees dat beider haat u tevens dan bezwaar'!

Wil dien Verwinnaar voorgevaar en misdaad dekken;

Zo sterkt gy hem, en zult zyne achting tot u trekken.

Gy moet zyn Haters in Pompejus doen vergaan.

Dus word aan hem de vrucht uws misdryfs toegestaan.

Dit 's myn begrip: zo hebt ge nooit den één' te vreezen,

En zult volstrektelyk een Vriend des andren wezen.

Maar volgt ge Achilles raad, dan zyt ge voor altyd,

Wyl gy geen' één' van hen verplicht, hen-beiden kwyt.

P T O L O M E U S.

Wel aan; 't zy recht, of niet, ik zal het vonnis stryken:

De maalfroom rukt my weg die alles doet bezwyken.

Men stemt uw lot, ô Rome! ik voeg myn stem daar by;

'k Leen juichende de hand tot uwe slaverny.

Beef, beef, Vermeetele, die, zo schaamteloos voor dezen,

Dacht, dat Romein te zyn, was meer dan Mensch te wezen!

Uw heerlijkheid vergaa! uw vryheid zy geveld,

Uw trots gesmoord in 't bloed van uw' gestraften Held!

Die

Die Zuil uws hoogmoeds zy verpletterd door myn handen!
 Zo fchenk ik een' Tyran aan 's waerelds Dwingelanden;
 Zo onderfteun ik 't Lot, dat u ter neder ftort,
 En maak, dat in uw straf 't heelal gewroken word.
 ô Rome! fmaak het juk: wy Vorften zullen 't ftaven,
 Die uw baldadigheid gelykftelt met uw flaven:
 Wy bidden Cefar aan met dragelyker pyn,
 Nudat hy tevens onze en uw Tyran zal zyn.

Wel aan; Pompejus dood behoort ons niet te ontroeren.
 Zy fchynt der Goden wil, wyl zy hem herwaarts voeren.
 't Is tyd. Septimius, en gy, Achilles, gaat;
 Maakt u onfterfelyk door die heerlyke euveldaad.

ACHILLAS.

't Is alles billyk wat een' Koning kan behagen.

P T O L O M E ' U S.

Uw ftaal moet my de kroon beftendiger doen dragen.
 Ga, en herinnert u, dat ik in beider hand
 Het lot van Rome ftelle, en van Egyptenland.

T W E E D E T O O N E E L.

P T O L O M E ' U S, P H O T Y N.

P T O L O M E ' U S.

Myn Zufter, ben ik niet misleid in myn gedachten;
 Zal van Pompejus komft een' andren uitflag wachten.
 Hy heeft den laaftten wil myns Vaders: ja, Photyn,
 Zy denkt hier, nevens my, welhaaft gekroond te zyn:
 Haar erfdeel, door de liefde eens Vaders nagelaten,
 Begrypt in zynen wil de helft van myne Staten.
 Pompejus gunft, daarby, vervult haar' geest met waan,
 En doet haar reeds in 't hart de helft myns troons beftaan;
 Waar door de vlammen van haar grootsheid, weêr ontfte-
 ken,
 't Ontzag voor haren Vorft met nieuw geweld verbreken.

P H O T Y N.

Myn Vorft, 'k verzwegg dieh waan, die my als u verbaaft,
 En die Pompejus dood krachtadiger verhaaft.

Gewis zal die Romein u zulk een' uitflag geven;
 Als in den laatsten wil uws Vaders is beschreven,
 Die hem, als aan een' Vriend, dien heeft ter hand gestelt,
 Besef hier uit, wat goeds u zyne komst voorspelt.
 Niet dat ik my vermeet dien knoop des bloeds te breken;
 Die, tuschen u en haar, de vriendschap aan moet kweeken:
 Zy werde van den troon, niet uit uw hart geweerd!
 Neen; 't is geen heerschen, daar men niet-alleen regeert:
 't Is geen staatkundig Vorst, die hier toe word bewogen:
 Dié zyn gezag verdeelt, verbreekt zyn hoog vermogen.
 Zyn staatsbelang verëischt ... Maar zy verতোont zich weêr.

D E R D E T O O N E E L.

P T O L O M E ' U S , C L E O P A T R A , P H O T Y N .

Pompejus nadert; en gy toeft noch hier, myn Heer?
 C L E O P A T R A .

Ik heb om redenen, Mevrouw, dit goed gevonden,
 En hem Achilles en Septimius gezonden.
 P T O L O M E ' U S .

Aan hem Septimius? Achilles? Welk een hoon!
 C L E O P A T R A .

Ga, volg hen, zo 't u lust: hy is die eer gewoon.
 P T O L O M E ' U S .

Dit voegde aan u: gy moest my deze moeite sparen.
 C L E O P A T R A .

'k Moet, met de kroon op't hoofd, myn' hoogen rang bewa-
 C L E O P A T R A . (ren.

Gedenk nooit aan die kroon, 't en zy gy tevens, met
 Gebogen knie, herdenkt wie ze u heeft opgezet,
 En aan zo groot een' Held doet hulde met uw Staten.
 P T O L O M E ' U S .

Noemt gy hem dus, die 't veld al vluchtend heeft verlaten?
 C L E O P A T R A .

Dus noem ik hem, die, daar hy voor zyn' Vyand zwicht,
 Pompejus blyft, aan wien ge uw' scepter zyt verpligt.
 P T O -

P T O L O M E ' U S .

't Is maar de schim van hem die onzen Vader kroonde :
 't Waar' billyk dat zyn schim hem daar voor ook beloonde.
 Dies , zo hy blyft op eer en op vergelding staan ,
 Hy zie zyn hebzucht op myns Vaders graf voldaan.

C L E O P A T R A .

Moet hem , voor zo veel dienft , thans zo veel hoons geschie-

P T O L O M E ' U S . (den?

'k Gedenk zyn dienften ; maar noch meer , dat hy moet vlie-

C L E O P A T R A . (den.

Gy toont hoe ge om hem denkt , hem in zyn rampen acht !

P T O L O M E ' U S .

Zo als de tyd zich schikt , dient myn belang betracht.
 Hoe ! acht gy hem zo veel ? ga hem als Heer begroeten :
 Maar denk wat groot gevaar hy licht noch kon ontmoeten.

C L E O P A T R A .

Wat hoor ik ? Groot gevaar ! Word hem de dood bereid ?
 Durft gy wel denken aan zo gruwelyk een feit ?

P T O L O M E ' U S .

'k Volvoer het geen de Goôn my hebben ingegeven ,
 Waartoe ik tevens word door staatsbelang gedreven.

C L E O P A T R A .

Zie daar de vrucht des raads van zulken als Photyn ,
 Wier tongen het vergif der Vorstenharten zyn ;
 Wier zielen zyn van slyk gevormd , in 's Hemels tooren.

P H O T Y N .

Mevrouw ! ik gaf dien raad , die , door den Vorst verkoren ,

C L E O P A T R A .

Ik-spreek uw' Koning aan : zwyg , tot ik my verneêr' ,
 En met myne aanspraak tot zo laag een schepfel keer'.

P T O L O M E ' U S .

Verzet , myn Vriend , haar bits en haar hoogmoedig spreken.
 Ik ken uwe onschuld ; en haar haat is my gebleken.
 Denk , 't is myn Zuster , en de zwakheid van een Vrouw.

C L E O P A T R A .

Ach ! zo 't noch tyd is , dat u zulk een daad berouw' !

Ontfla u van den dwang dier eervergeten mannen ;
 Herroep de deugd, door hen uit uw gemoed verbannen ;
 Herroep die groote deugd, die in het edel bloed
 En 't koninklyke hart altoos haar werking doet.

P T O L O M E ' U S.

Kan zulk een zwakke hoop uw' geest zo sterk bekoren ;
 Dat ge, op Pompejus komt, Vorstinmetaal doet hooren ;
 En met een valsche deugd uw hoovaardy bekleed,
 Alsof het zelfsbelang op u geen' indruk deed ?
 Beken, myn Zuster, vry, dat ge in zyn lot niet deelde,
 Indien de laatste wil uws Vaders u niet streelde,
 Dien hy in handen heeft.

C L E O P A T R A.

Weet, dat ik van u gruw,
 En my de zuivre deugd doet spreken tegen u.
 Indien het zelfsbelang waar' meester van myn zinnen,
 Dan moest ik doen als gy, om Cefars gunst te winnen.
 Maar hoor thans een geheim, dat ik bedekken wou ;
 En hoon dan, zo gy durft, de zwakheid van een Vrouw.
 Toen onze Vader moest, om veiliger te leven,
 Door 't muirziek volk bestookt, zich uit zyn Ryk begeven,
 En binnen Rome vlood, daar hy den achtbren Raad
 Weemoedig smeekte om wraak van zulk een euveldaad ;
 Nam hy ons bei' met zich, of wy hem dienstig waren
 In 't deerniswekken : gy, vry jong ; ik van die jaren,
 Waar in dat weinig schoons, my door de Goôn verëerd,
 Alreê bekoren kon. Ja ; Cefar, overheerd,
 Verwonnen door dat schoon, gaf my de klaarste blyken
 Hoe de allergrootste Held in liefde moet bezwyken :
 Maar ziende tegen hem den gantschen Raad verstoord,
 Drong hy de zaken, door zyn' Vriend Pompejus, voort,
 Die, op zyn bede, alleen, bestond voor ons te spreken ;
 Maar van hun vriendschapsband was dit het laatste teeken.
 Gy smaakt noch hoe die dienst voor u was van gewigt.
 Maar zulk een Minnaar had noch niet genoeg verricht :
 Na dezen dienst, die ons ten top van hoop deed stygen,
 En

En all' de stemmen door Pompejus deed verkrygen,
 Wierd dus, door Cefars liefde, een grooter dienst bereid,
 En edelmoedig ons zyn schatten toegeleid.
 Dus schonk ons deze gloed, onttoken door myn oogen,
 De zenuw van den Staat en die van 't oorelogen.
 Zyn goud, aan ons geleent, dat gy noch schuldig zyt,
 Herstelde ons op den troon in dien benaauwden tyd.
 Myn Vader, door die gunst altoos aan my gedachtig,
 Maakte u en my te saam aan 't hoog gezag deelächtig,
 In zynen laatsten wil: dus schonk hy my een deel
 Van 't geen hy had door my verkregen in 't geheel.
 En gy, onwetend' waar ik my op mag beroemen,
 Gy noemt een gunstbewys, dat gy een'pligt moest noemen!
 Beschuldigt hem, als met een blinde zucht begaan,
 Wanneer my maar de helft van 't myn' word afgestaan!

P T O L O M E U S.

Voorwaar, Mevrouw, dit is behendig uitgevonden.

C L E O P A T R A.

Het zy zo. Cesar komt; hy heeft me een' brief gezonden.
 Veellicht noch dezen dag word door uw oog beschouwd
 't Geen anders aan uw' geest onmooglyk wierd ontvouwd.
 Zo ik, als Koningin, my wil gevoelig toonen,
 Is 't onrechtvaardig? daar gy my niets deed dan hoonen,
 De helft myns troons verheert, en zo onwaardig my
 Hier in myn eigen erf houd als in slaverny!
 Ik moest, tot weering van meer ramps, myn hart bereijen
 De Dienaars van uw' Staat, dat snoode rot, te vleijen:
 Ik vreesde 't staal, 't vergif, ja alles tot myn' val,
 Waar van my Cesar, of Pompejus, wreken zal.
 Een van hen-beiden staat de kroon my op te zetten.
 Dit kan Phoryn, dit kan Achillas niet beletten.
 Myn hoogmoed midlerwyl laat uw' verwarden geest
 Ontvouwen, wat belang myn doelwit is geweest.

V I E R D E T O O N E E L.

P T O L O M E U S , P H O T Y N .

G y s c h y n t o n t z e t , m y n V r i e n d , v a n d i t v e r m e t e l b o g e n ?
P T O L O M E U S .

P H O T Y N .
J a , V o r s t , i k b l y f a l s i n v e r w o n d r i n g o p g e t o g e n .
I k w e e t n i e t w a t z y w i l , n o c h w a t i k z e g g e n m o e t .
D a t o n v e r w a c h t g e h e i m , n o o i t d o o r m y n ' g e e f t b e v r o e d ;
V e r b y s t e r t m y , e n h o u d m y n h a r t m e t z o r g b e l a d e n ,
D a t , i n d e o n z e k e r h e i d , u n i e t s w e e t a a n t e r a d e n .

P T O L O M E U S .
P o m p e j u s l e v e !

P H O T Y N .
N e e n ! e n z o m e n i n d e n o o d
Z y n l e v e n r e d d e , t h a n s o n t m o e t h y h i e r d e n d o o d .
C l e o p a t r a i s s c h o o n ; z e i s f i e r ; z y m o e t u h a t e n :
E n C e f a r , m i n t h y h a a r , k o m t h y i n u w e S t a t e n ,
O n t f a n g ' P o m p e j u s h o o f d , g e l y k e e n k o s t l y k p a n d ,
D a t a l z y n m i n o p w e g e , e n ' t g a n t f c h e E g y p t e n l a n d !

P T O L O M E U S .
Z y i s g e v a r e l y k , e n l i f t i g i n h a a r f p r e k e n .

P H O T Y N .
H a a r l i f t k a n n o o i t d e k r a c h t v a n z u l k e e n ' d i e n f t v e r b r e -
P T O L O M E U S . (k e n .

Maar zo zy die verbreekt door haar bekoorlykheên ?

P H O T Y N .
M e n m o e t h a a r v l e i j e n . D o c h g e l o o f m y n i e t a l l e e n ;
L a a t u A c h i l l a s e n S e p t i m i u s d o e n h o o r e n ,
B e n e v e n s m y , w a t n u t e n b e f t e d i e n t v e r k o r e n .

P T O L O M E U S .
G a a n w e o p d e n t o r e n t r a n s h e n - b e i d e n g a d e f l a a n ,
E n o p h u n w e d e r k o m f t o n s o n d e r l i n g b e r a e n .

Einde des Eersten Bedryfs.

T W E E -

T W E E D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N N E E L.

C L E O P A T R A , C H A R M I O N E '.

C L E O P A T R A .

Ik min hem; maar hoe schoon die liefdevlam moog'blaken;
 Haar heereyke glans zal nooit my schuldig maken;
 Nooit kan myn moedig hart, wat gloed daar Cesar sticht',
 Vergeten wat ik aan Pompejus ben verplicht:
 Zy, die zo groot een' Held als Cesar durft beminnen,
 Bant zelfs de schaduw van een mislag uit haar zinnen.
 Doch 't ware een hoon voor hem; ik onderging zyn' haat,
 Zo ik zyn weêrmin zocht te winnen door verraad.

C H A R M I O N E '.

Hoe! gy mint Cesar! en hy moest, op uw begeeren,
 Zo ik, Mevrouw, begryp, niet langer triomfeeren!
 Gy, waar' het in uw magt, gy bood hem tegenstand,
 Ja deed Pompejus lot veranderen in dit Land?
 Wat vreemde liefde!

C L E O P A T R A .

Ik zal hare oorzaak u doen hooren.

Denk, dat een groote ziel, ter heerschappy geboren,
 Een' eedlen indruk voelt, die, eigen aan haar bloed,
 Haar driften voor haar deugd grootmoedig wyken doet:
 Hare edelmoedigheid, als zy zich wil gelooven,
 Komt wat haar tegenstreeft, doorluchtig steeds te boven:
 En als een Opperheer een wanbedryf begaat,
 Zoek de oorzaak niet in hem, maar in trouwloozen raad.
 'k Vrees, dat Pompejus dood hier van bewys zal geven.
 De Vorst bied hem zyn hulp, daar hem Photyn doet sneven,
 Wiens list den Vorst verstrikt, die, waar' hy niet verrascht,
 Niets uit zichzelf bestond dan 't geen een' Koning past.

C H A R -

CHARMIONE'.

Dus zyt ge Vyandin en Minnares te samen.

CLEOPATRA.

Myn liefde, leed ze een smet, zou zich voor Cefar schamen;
Ik moet hem waerdig zyn.

CHARMIONE'.

Bemint hy u, Vorstin?

CLEOPATRA.

o Ja.

CHARMIONE'.

Mevrouw, hoe bleek u zyn standvastige min?

CLEOPATRA.

Die blyken heb ik eerst in Rome ondervonden:
De boden, die hy sints my daaglyks heeft gezonden;
En met hen, als een cyns, zyn liefde en lauwerblaên;
Hoe! kan dat alles niet als een bewys volstaan?
Wat Ryken hy bezoek', wat vyand hy wil vellen,
De min blyft, als 't geluk, hem overal verzellen.
Hy bonst geen troonen neêr, geen Vorst valt hem te voet;
Waarmeê hy my geen hulde en minbetuiging doet.
Zyn hand, die naauwelyks ontwapend, aan 't bedaren, (ren,
Noch rookende is van 't bloed der Roomsche burgerfcha-
Drukt my zyn hartstocht uit, klaagt van zyn minnepyn:
Des Waerelds Opperhoofd verklaart myn Slaaf te zyn,
Dus schryft hy my, op 't veld daar hem de zege kroonde:
En zo hy zo veel spoeds als liefdedrifts betoonde,
Of liever, zo de zee hem niet vertragen doet,
Zal gantsch Egypte haast getuigen van zyn' gloed.
Hy spoed naar deze stad, om met triomfgezangen,
Van my het loon voor all' zyn heldendaên te ontfangen;
Een glorie zonder gaê, waar door my ieder ziet
Meeitresse van een hart 't geen Koningen gebied.
'k Zou in die heerlykheid, wilde ik zyn liefde wraken,
Hem, die de Waereld dwingt, rampzalig konnen maken.

CHARMIONE'.

(gaan,

Hoe verr' de magt, Vorstin, moog' van uw schoonheid
Waar-

Waatom geroemd op 't geen gy nimmer zult bestaan?
 Neen, neen; die groote Held zal nooit door wanhoop zuch-
 Zo hy niets anders, dan uw weigring heeft te duchten. (ten,
 Maar hy is lang voorheen (waar op dan hoop gebouwd?)
 Met zyn Calphurnia, die hy bemint, getrouwt.

CLEOPATRA.

Hoe! gy, Charmioné, kunt gy noch niet beseffen,
 Dat niemand my in min by hem kan overtreffen?
 De huwlykscheiding, door gantsch Rome zo gemeen;
 Doet my welhaast by hem zyne Egaës plaats bekleên.
 Hy wift reeds overlang daar van gebruik te maken,
 En, om Calphurnia, eene andre te verzaken.

CHARMIONÉ.

Hoe licht verlaat hy u op deze wyz', Mevrouw!

CLEOPATRA.

Ik hoop op meer geluks, en op een vaster trouw;
 Ik hoop hem door myn min voor eeuwig te verbinden.
 Doch, 't zy ik hem getrouw, of ontrouw moog' bevinden,
 'k Beveel de zaak geheel aan 't wankelbaar geval,
 Wyl ik, kan 't zyn, met hem myn' echt voltrekken zal.
 Al waar' 't slechts voor één dag; myn lot is uitgelézen,
 Eén dag, één uur, Voogdes van 't gantsch Heelal te wezen!
 ô Heersichzucht, eedle drift! gy, voester van myn' roem!
 Het zy men u een deugd, of wel eene ondeugd noem',
 Myn ziel, door u verrukt, moet u getuignis geven,
 Dat gy alleen vermeugt in 't vorstlyk hart te leven,
 Zo lang geen lasheid u iets schandlyks doet bestaan,
 En wy naar de Oppermagt langs glorietrappen gaan.
 Maar ik verfoeije, en moet als doemenswaardig laken,
 Dat ge eerloos van een' troon u meester zoekt te maken.

Charmioné, begrypt gy myn gedrag nu niet,
 Daar gy my, door myn' pligt, Pompejus gunstig ziet?
 Nadien ik niets vermag in all' zyne ongenuchten, (ren;
 ô Goôn! verhoort myn' wensch! doet hem 't gevaar ontvlug-
 Verstrooit zyn vloot door storm; maakt dat een vremd geluk
 Hem, als zyns ondanks, uit der beulen handen rukk'!

Maar

Maar Achoreus komt : die zal ons kundschap geven (ven.
Van 't geen waarschynlyk reeds door de ontrouw is bedre-;

T W E E D E T O O N E E L .

CLEOPATRA, ACHOREUS, CHARMIONE'.

CLEOPATRA.

Ach! is 't met hem gedaan? heeft een verraders hand
Dat edel bloed geplengt aan ons rampzalig strand?

ACHOREUS.

Ik ben op uw bevel, Vorstin, naar 't strand geweken;
Daar my 't verraad in al zyn dolheid is gebleken,
't Geen zyn verwoede hand dorst aan Pompejus slaan :
Dien grooten Sterveling heb ik daar zien vergaan.
ô Glorieryke dood! mogt u de tyd bedekken!
Dan zult ge Egypte tot geene eeuwige onëer strekken.
Dit sterven wekke in u verwondering en wee!

De Held, noch naauwlyks met drie schepen op de reë;
Ziet veel galleijen in de haven toestel maken,
Om, als hy waant, hem uit eerbiedigheid te naken;
En dat de Vorst, uit pligt en edelmoedigheid,
Om hem te ontfangen, zich, en al het Hof bereid: (den;
Doch ziende, ondanks zyn hulp, voorheen zo trouw bevond-
Dat hem slechts word een sloep met lyfstaffiers gezonden,
Vermoed hy wat 'er word door de ontrouw uitgevoert;
't Geen eenigzins zyn hart, zyn moedig hart ontroert.
Maar alies aan ons strand ziende in de wapens komen,
Waar door hy waant dat hem het vluchten is benómen,
Verstuift zyn vrees: geen zorg ontruft hem, dan alleen
Dat zyn Cornelia zy met hem lotgemeen.

Hy spreekt aldus haar aan: „ Wat my moog' wedervaren
„ Op de intreë, my bereid by deze Egyptenaren,
„ Dit hoofd beproev' 't alleen! 't Gene ik van u verwacht,
„ Is dat ge vlucht, en voorts zyt op de wraak bedacht.
„ Vorst Juba zal 't verraad zich nimmer onderwinden :
„ By hem zult gy myn' Zoon en uwen Vader vinden.

Doch

„Doch, zo de wreede dood hen ook verflonden heeft,
 „Gy, wanhoop echter niet, zo lang als Cato leeft.
 Wyl dus zyn liefdestryd bezwaarlyk kan bedaren,
 Ziet hy Achilles met de sloep aan boord gevaren,
 Waar uit Septimius, met een geveinsd onthaal,
 Hem Veldheer noemt, begroet in zyn Romeinsche taal;
 De hand reikt, en dus spreekt: „De Vorst heeft my gezonden
 „Met deze sloep, myn Heer; nadien men hier de gronden
 „Voor grooter schip, dat daar zo vaak aan stukken stoot,
 „Gevaarlyk vind: maar gy zyt veilig in den boot.
 De Held begrypt, belacht hun listig onderwinden;
 Neemt rustig afscheid van zyne Echtgenooten en Vrienden,
 Stapt voorts het vaartuig in, en wacht den doodstEEK af.
 In zulk een' koelen moede als hy de scepters gaf.
 Dezelfde Majesteit, geprent in 't moedig wezen,
 Bewyft zyn' moordenaars dat zy hem niet doen vreezen.
 Hem volgt zyn gantsche deugd in deze omstandigheên,
 En, van zyn trouw gevolg, Philippus maar alleen.
 Die Vrygemaakte heeft dit alles my doen hooren.
 Myn oog zag 't ovrig. Ach! ik kan myn' rouw naauw' smoo-
 De groote Cesar zelf, als hy dit zal verstaan, (ren.
 Kan van verschrikking, noch van weenen zich ontslaan.

C L E O P A T R A.

Myn zuchten stuite u niet in my bericht te geven.
 'k Beweende reeds vooraf dien Helds rampzalig sneven.

A C H O R E U S.

Achilles, wyl de boot het land genaakte, trekt
 Het lemmer achter hem; het geen ten teeken strekt.
 Septimius, en noch drie snoode zoons van Rome,
 Doen zulk een Heldenbloed uit wonde op wonde stroomen,
 Terwyl Achilles zelf met schrik bevangen staat,
 En, vol verwondring, 't oog op zulke monsters slaat.

C L E O P A T R A.

Gy, die dees' burgerkryg het aardryk dóór laat woeden,
 ó Goôn! als gy hem wreekt, wilt dan dit Ryk behoeden!
 Bezwaart de Landstreek niet, maar ziet wie 't feit betracht.

Egyptens gruwel is door Romens krooſt volbragt.
 Wat deed die groote Held ? hoe luidden zyn geſprekken ?

A C H O R E ' U S .

Men zag hem 't aanzicht met de ſlip zyns mantels dekken ;
 Hy werpt zich blindelings in zulk eene ongenaê ;
 Zyn fierheid duld niet dat hy 't oog ten hemel ſla ,
 Om niet verdacht te zyn dat hy , door 't minſte teeken ;
 De Goôn , die hem verraên , om hulp of wraak wil ſmeeken .
 Geen woord , geen enkle zucht ontvalt zyn' wyzen mond ,
 Waar uit men denken mogt dat hy zich ſchuldig vond .
 Gantſch roerloos onder 't ſlaan , brengt hy zich zelf te binnen
 Zyn' ſchoonen levensloop , wat roem die ſtaat te winnen .
 Hy achtte 's Konings laſt , die 's moorders hand beſtiert ,
 Te onwaerdig dat zyn geest daar aan gedachtig wierd :
 Zyn glorie waſt op nieuw , als zy hem 't hart doorſtooten :
 Zyn laaſte doodſnik zelfs doet noch zyn' roem vergrooten ;
 't Is gantſch Pompejus ; ja , 't is hier dat zich vertoont
 Die Held , al ſtervend' door de onſterfelykheid gekroond ,
 Zyn hoofd , zo vaak bekrantſt op Romens zegewagen ,
 Word door Septimius nu eerloos afgeſlagen ,
 En aan Achilles op een ſpies ter hand geſtelt ,
 Gelyk een zegeb'lyk in 't bloedig oorlogsveld :
 En om het gruwelſtuk in alles te voltrekken ,
 Moet de ongeſtuime zee hem tot een graf verſtrekken .
 Daar rolt die droeve romp , tot hem zyn lot verſlind' ,
 Ten prooy aan 't wild geval , de golven , en den wind .
 Cornelia , met ſchrik geſlagen in het harte ,
 Ziet hem vergaan : zy gilt , en zy bezwykt van ſmarte ;
 Septimius zet haar met drie paar kielen na ,
 En wil den Held noch ééns verdelgen in zyn Gaê .

Achillas gaat terwyl den Vorſt dien prys verëeren ,
 Dat hoofd , daar 't volk , ontroerd , het oog niet heen durſt
 Wyl de algemeene ſchrik by d' één' zo verre gaat , (keeren ;
 Dat hy zich voor laat ſtaan , dat hem de donder ſlaat ;
 Een ander waant , de wraak rondom zich heen te vinden ,
 Dat de aarde ſplyt , en hem een afgrond wil verſlinden :

Het

Het schynt hen, dat Natuur haar staalen' wetten breekt,
 En, in verwarring, zich op gantsch Egypte wreekt.
 Dus heeft hen de overmaat van 't feit den geest verflagen,
 Dat zy de grootste straf in hun Verbeelding dragen.

Philippus, eêr een Slaaf, maar met eene eedle ziel,
 Zoekt ondertusfchen waar aan strand de romp verviel,
 Omdien, zo 't mooglyk waar', te ontrukken aan de baren,
 En, door de vlam verteerd, zyn asch by één tegaeën,
 Opdat hy, met wat stofs, voor hem een tombe sticht,
 Wiens lof met luister blinkt zo schoon als 't hemelsch licht.
 Terwyl 's Helds Weduw heeft de vlucht om 't West geno-
 Schynt Cesar met een vloot in't Noorden optekomen. (mer,

C L E O P A T R A.

't Is Cesar zekerlyk. Verraders! beeft; verwacht
 Uw langvertoefde straf. De wraak is in myn magt;
 Uw boosheid is gestuit, uw dwinglandy verbroken.
 Hy komt; ik heersch, en zie Pompejus dood gewroken.
 Uw lot beproev' thans ook een schriklyke ommekeer!

Laat ons inmiddels met verwondring zien, hoeteêr,
 Hoe los de heilstand moet der grootste Helden wezen;
 Ja, laat ons wat wy zyn, in hunnen rampen lezen.

Die Prins van Romens Raad, die Meester van 't heeël,
 Die veilig scheen te zyn voor 't woeden van 't geval;
 Hy, Romens wellust, die, in drie verscheiden' slagen,
 Al 's waerelds deelen boeide aan zynen zegewagen;
 Hy, die zo glorieryk, noch in dees' jongsten slag,
 De Burgerheeren zyn bannieren volgen zag,
 Heeft naauwlyks, door één' ramp zich op de vlucht begeven;
 Of 't allersnoodst Gedrocht durft schikken van zyn leven,
 Daar een Afvallige, een Achilles, een Photyn
 De hooge Rechters van zyn heerlyk noodlot zyn!
 Men ziet een' Vorst, dien hy geveest heeft in zyn Staten;
 Hem aan dat Hofgebroed, die Pesten, overlaten!
 Dus was Pompejus end'. Wie weet, of zulk een val
 Den grooten Cesar zelf ook niet weêrveren zal! (tranen,
 Maakt myn voorspelling valsch, ô Goôn! beschouwt myn

En wilt hem, op myn beê, den weg ter glorie banen!

CHARMIONE.

Mevrouw, ik zie dat zich de Koning herwaarts wend.

D E R D E T O O N E E L.

P T O L O M E ' U S , C L E O P A T R A , C H A R M I O N E ' .

I s ons geluk, Mevrouw, bereids aan u bekend?

P T O L O M E ' U S .

C L E O P A T R A .

Ja, Cefar komt, myn Heer; ik ben verloft van 't vreezen:
'k Zal door Photyns bevel niet meer gevangen wezen.

P T O L O M E ' U S .

Wilt ge eeuwig hem, zo trouw, bezwaren met uw' haat?

C L E O P A T R A .

'k Belagch, in vryheid, flechts uw' aanslag door zyn' raad.

P T O L O M E ' U S .

Wat aanslag ried hy my, dien gy u moet beklagen?

C L E O P A T R A .

Ik schroomde steeds; ik moest door hem veel hoons verdra-
Zulk een' staatkundig man, van alle deugd ontbloor, (gen;
Dien gy de hand, myn Heer, in all' zyn gruwlen bood...

P T O L O M E ' U S .

Zyn wysheid is 't, waarom ik zynen raad moet achten.

C L E O P A T R A .

Een' raad, die niets verwekt dan wee en jammerklagten.

P T O L O M E ' U S .

't Is recht al 't geen men doet tot nut der heerschappy.

C L E O P A T R A .

Maar zulk een recht is gantsch gevarelyk voor my:
Dat recht heeft my te snood de helst des troons ontnomen;
Dat recht heeft decreelyk Pompejus om doen komen.

P T O L O M E ' U S .

Geen greep van staatkunde is ooit beter uitgevoerd.
Waar' hy beschermd, hoe had ons Cefar dan beroert!
Die, als een bliksemfchicht, ons had in onze wallen,
Voor-

Voordat hy waar' gestuit, al woedende overvallen.
Maar nu die Winnaar zich des waerelds Meester ziet,
Nu schenk ik hem met vreugd uw hart, en myn gebied.

CLEOPATRA. (ken.

'k Zal hem myn giften doen; gy meugt hem de uwen schen-
Laat myn belangen daar; wil slechts om de uwen denken.

P T O L O M E ' U S.

Wy, van een zelfde bloed, wy hebben één belang.

CLEOPATRA.

Voeg daar noch by, myn Heer, wy zyn van éénen rang;
Gy Vorst, en ik Vorstin: doch tusfchen onze zaken
Is heden, als 't my schynt, wat onderscheids te maken.

P T O L O M E ' U S.

Voorzeker; want myn Staat is van een klein besluit,
En strekt zich verder niet dan in Egypten uit:
Daar Cefar uw gebied, door all' zyn zegepralen,
Zal roemryk met den Taag en Gangesstroom bepaalen.

CLEOPATRA.

Ik min de staatzucht, doch bepaal haar trots gebied:
Zy mag my scheemren doen, maar zy verblind my niet.
Hoe gy ook reppen moogt van Taag en Gangesstroomen,
Ik ken myn waerde, en kreun zo licht my aan geen droo-

P T O L O M E ' U S. (men.

't Geval begunftigt u: maak uw gebruik daar van.

CLEOPATRA.

't Is of daar van iets goeds voor u ontspruiten kan!

P T O L O M E ' U S.

Zou Cefars min voor u aan my niet gunstig wezen?

CLEOPATRA.

Gy schynt die evenwel, naar ik bespeur, te vreezen. (zyn,
Doch wees gerust: hoe groot hier ooit myn magt moog'
Ik wensch om niemands erf; 'k begeer alleen het myn'.
Denk niet, dat ik u haat of gramschap toe zal dragen.
Gy zult u nooit van my, als ik van u, beklagen.

P T O L O M E ' U S.

'k Beproof inmiddels, dat gy my te bits verächt.

CLEOPATRA.

Zo als de tyd zich schikt, dient myn belang betracht.

PTOLOMEÛS.

Ik zie u maar te veel my daar van blyken geven.

CLEOPATRA.

Uw Meester, Cesar komt, voor wien gy hebt te beven.

PTOLOMEÛS.

Die 't all' regeert, werde als myn Meester ook ontmoet!

CLEOPATRA.

Ga, doe hem hulde. Ik wacht, tot hy my hier begroet'.

Het voegt op heden u, die moeite niet te sparen.

Ik zal terwyl, voor u, uw' hoogen rang bewaren.

Photyn genaakt. Dat u die schrandre Raadsman leer'

Hoe ge u verneedren moet voor uwen Opperheer.

VIERDE TOONEEL.

PTOLOMEÛS, PHOTYN.

PTOLOMEÛS.

Ik heb haar, op uw' raad, al vleijend' toegesproken,
 Doch heb haar' hoogmoed meer doen zwellen, dan verbro-
 Zo verre dat ik my, op 't smartelykst verächt, (ken,
 Zag tot het uiterste van myn geduld gebragt.

Ik kon, spyt Cefars komst, my naauwelyks bedwingen
 Dien waan te straffen, dat zy naar myn kroon wil dingen.

Zy had byna bewerkt, door 't zieden van myn bloed,
 Dat ze eër Pompejus schim, dan Cesar had ontmoet.

Die Fiere spreekt my toe als myne Koninginne:

En houd zy Cesar, als zy zegt, verstrikt in minne,

Zo deze Held haar' haat en hoogmoed laat begaan,

Word ik van Broeder, en van Vorst, haar Onderdaan!

Verhoeden wy die schand'. 't Is lafheid, dat wy wachten,

En als een offerhande ons weerloos laten slagten.

Verhindren wy dat zy voor Cefars oog verschyn',

Hem kan behagen, of hier ooit gekroond kan zyn:

Men dulde niet, dat zy my moog' dien hoon verwekken;

Dar

Dat haar myn staf tot loon van eene lonk zou strekken.

PHOTYN.

Maak niet dat Cefar zich, myn Vorft, beleedigd vind',
 En uw Egypten aan zyn' zegewagen bind',
 Die Geeft vol heerschzucht, die de waereld zoekt te ont-
 En door zyn bloedig staal in slaverny te voeren, (roeren,
 Van voorspoed dronken, zou met veel gevoeligheid
 Zich't Voorwerp van zyn min zien door uw hand ontzeid.
 En schoon't rechtvaardig waar' haar' overmoed te straffen,
 Hy zou nochtans haar schim een felle wraak verschaffen;
 Hy zou, om zich te zien den Meester van uw' Staat,
 Uw gramfchap doemen als de schriklykste euveldaad.

P T O L O M E ' U S .

Zy zal, indien zy leeft, hier myn Vorstinne wezen.

PHOTYN.

En sterft zy, dan hebt gy uw' wiften val te vreezen.

P T O L O M E ' U S .

'k Verdelg die my verdelgt, wyl ik toch moet vergaan.

PHOTYN.

Leef, wilt ge juichende zien uwe wraak voldaan.

P T O L O M E ' U S .

Ik leven? zien myn kroon op't hoofd dier Trofse pralen!
 ô Gouden' Kroon! mag my uw glans niet meer bestralen,
 Dan stelle ik u veel eer in 's Overwinnaars hand.

PHOTYN.

Ge ontzet veel lichter haar van zulk een kostlyk pand.
 Wat gloed hy haar betuig', hy moet in't kort vertrekken;
 En niemand kan u dan hier tegenstand verwekken.
 Een Held, als Cefar is, gevoelt geen grooter zucht,
 Dan zich te zien alom verheerlykt, en geducht.
 Vorft Juba, Scipio, en bei' Pompejus Zonen,
 Ziet hy in Afrika en Spanje zich vertoonen.
 Hy stelt de wetten aan de gantsche Waereld niet,
 Zo lang 'er aanhang van zyn' Schoonzoon overschiet:
 Zyn krygskunde is te groot, om, na zyn zegepralen,
 Zyns Vyands overschot te laten adem halen,

En tyd te gunnen aan die Helden, dat hun moed,
 Nu neêrgeflagen, eens verryz' met nieuwen gloed.
 En overwint hy hen, dan moet hy wederkeeren,
 Om over Rome-zelf geheel te triomfeeren;
 Den Raad te dwingen, hem de vryheid af te staan;
 Die Meesters van 't heelal in ketenen te slaan.
 Wat zult ge u all' dien tyd niet kunnen onderwinden!
 Myn Vorst, laat Cesar slechts u thanstoegevend vinden;
 Val hem in alles toe; verwacht met taay geduld,
 Dat gy van de uitkomst leert hoe gy u wreken zult;
 Stel, zonder morren, hem uw' staf, uw kroon in handen;
 Laat hem, gelyk hy wil, vry schikken van uw landen,
 Waar van hy licht de helft uw Zuster overgeeft,
 Gelyk uw Vader in zyn' Wil beschreven heeft.
 Maar meerder onrechts staat u niet van hem te vreezen:
 Gy hebt te groot een' dienst nu jongst aan hem bewezen.
 Doch hoe hy schikken wil, toon u op 't hoogst voldaan,
 Opdat ge u spoedig van dien Meester moogt ontslaan.
 Wanneer hierna het uur, het wraakuur word geboren,
 Dan zult ge u, op uw beurt, weêr doen als Meester hooren.
 Bedwing dus verr' den loop van uw verbolgenheid:
 Bekreun u aan geen' hoon, zo blykt uw wys beleid.
 Wat leed kan u een taal vol waan en trotsheid baren?
 Wie op het zaaklyk doelt, laat ydle woorden varen.

P T O L O M E U S.

Gy geeft my, met den staf, het dierbaar leven weêr.
 Een wyze Raadsman frekt der Vorsten heil en eer.
 Kom, laten we alles hier aan Cesar doen erlangen, (gen:
 Om 't weêr, ô Steun myns troons! van uw beleid te ontfan-
 Kom, gaan wy met de vloot dien Winnaar in 't gemoet;
 Men valle, moet het zyn, eerbiedig hem te voet.

Einde des Tweeden Bedryfs.

D E R D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

C H A R M I O N E ' , A C H O R E ' U S .

Terwyl de Vorst zyn' pligt aan Cesar gaat betuigen,
En voor dien Veldheer, met de kroon, zich nederbuigen;
Zegt my Cleopatra, dat zy haar' pligt betracht,
Wanneer ze in haar vertrek den grooten Cesar wacht.
Hoe zal ik dit gedrag, die groote fierheid noemen?

A C H O R E ' U S .

Een billyk grootfch bestaan, in Vorften hoogte roemen.
Het is een hoogmoed van den allerëelften aart,
Die haar geboorterecht, die haren rang bewaart.
Mag ik haar fpreken?

C H A R M I O N E ' .

Neen; gy moet aan my doen hooren
(Dit is haar wil,) wat eere aan Cesar wierd befchoren;
Hoe zulk een fchoon gefchenk dien Held hebbe angeftaan;
Of hy misnoegen toonde, of fcheen te zyn voldaan;
En hoe de Moordenaars door hem zyn toegefproken.

A C H O R E ' U S .

Pompejus droevig hoofd is meer dan half gewroken,
Nadien 't by Cesar zulk een' affchrik heeft gebaart,
Waar door de Moordenaars rechtvaardig zyn bezwaard.
Dus kwam 't geval my voor: de moord door hen bedreven,
't En ware Cesar veinz', mag hen bereids doen beven;
En minden zy hunn' Vorft, hy is nochtans misleid.

De Koning, t' fcheep gegaan, heeft my met zich geleid.
Zyn vloot, gefchaard in orde, en pas den wal ontweken,
Ontmoette Cesar, eer ze in volle zee kon fteken.
Dees Held ftreeft voor den wind: gelyk hem, in 't gevecht,
Door Mavors word de zege aan 't roemryk ftaal gehecht,

Zo doet Neptuin hem ook zyn gunsten ondervinden:
Daar vleit hem 't kryggeluk, hier streeleu hem de winden.

Op de eerste ontmoeting, toont de Vorst in 't bleek gelaat,
Dat hy de kroon vergeet die hem op 't voorhoofd staat;
Een valsche blydschap kan zyn' angst in 't hart niet dekken;
Wat hy verricht is laf, moet hem tot schande strekken:

Ik zelf wierd schaamrood, en verfoeide, dat ik daar
Wel Ptolomeüs, maar geen' Koning wierd gewaar;
Als Cesar, die den schrik door 's Vorsten hart zag zweeven,
Hem vleide, uit deernis, om hem weder moed te geven.

Dus spreekt die Bloode, in 't einde, al stamelend: „ Myn
„ Regeer 't Heelal: gy hebt geen' Mededinger meer. (Heer,
„ Zie 't gene u't Lot ontzeide aan uwe Grieksche stranden)

„ Door my, Pompejus en zyn Gade in uwe handen.
„ Hier is Pompejus; zy is vluchtig: maar verwacht
„ Dat haar myn vloot bereike, en stelle in uwe magt. (ken,
Hier toont Achilles 't hoofd; dat hoofd, 't welk schynt te spre-

En door dees' nieuwen hoon, in nieuwen toorn te ontsteken,
Alsof de laatste snik. met jammerlyk gegil,

Met woest misvormd gekerm zyn smart uitgalmen wil.

Die opgespalkte mond, en die verwilderde oogen
Herroepen de eedle ziel, noch naauw' den romp ontvlogen:

't Is of zyn gramschap, daar zy sterft, verteerd van spyt,
Voor 't laatst de Goon op 't felst zyn' val en dood verwyf.

Maar Cesar, die met schrik dit hoofd zich op ziet dragen,
Staat gantsch verplet, of hem de donder had geslagen:

Hy blyft, verstomd, zyn oog op 't bloedig voorwerp slaan,
En toeft vry lang, eer hy zyn hartstocht doet verstaan.

Ik moet in Cesar die verbyltring van gedachten,
Die diepe stilte, min voor mededoogen achten,

Dan voor een looze vreugd die hem onmiddlyk treft,
Daar zyn gebelgde roem hem naauwlyks van ontheft.

Een streeleu denkbeeld van de Waereld te overheeren;
Betoovert zyn gemoed, eer hy het af kan weeren.

Zyn geest, getoord, en door dit kittelen gefard,
Na weinig poogens, sterkt de deugd weêr in zyn hart.

Mint hy zyn' hoogen ſtaat, hy haat de trouwloosheden;
 Hy ſpiegelt zich met ernſt in andren; en de reden
 Toetſt heimlyk, wat in hem de vreugd en ſmart beduid:
 Hy wikt; hy oordeelt, kieſt, en berſt in tranen uit;
 Hy doet zyn deugd in 't end' den glorieprys behalen,
 En Cefars eélſte deel op Cefar zegepralen.
 Hy laat dit wreed Geſchenk vervoeren uit zyn oog,
 En heft, met zyn gezicht, de handen naar omhoog,
 Looft ſlechts een zwaaren zucht om deze gruwelstukken;
 Voorts peiſt hy, treurt, en laat geen woorden zich ontruk-
 Zyn Togtgenooten zelf beántwoord hy alleen (ken;
 Met een ontroerd gelaat, en akelig geſteen.
 Hy treed hierop aan land, met dertig legerbenden,
 En doet daar-uit de Wacht aan all' de poorten zenden;
 Bezet de haven; deelt zyn' laſt in 't heimlyk uit,
 Waar-uit men, met zyn' rouw, zyn' argwaan ook beſluit.
 Men hoort, als Meeſter, hem, in grimmigheid ontfteken,
 Van zynen Vyand thans als van zyn' Schoonzoon ſpreken.
 Zulks wierd door my beſpeurt.

CHARMIONE'.

't Gaat wel; dit is al 't geen

Waarom Cleopatra Ofiris heeft gebeên.

Wat vreugd zal myn verhaal in haar gemoed doen ryzen!
 Gy, vaar ſlechts voort, met haar uw dienſten te bewyzen.

ACHORE'US.

'k Zie Cefar. Voeg noch by al 't geen gy reeds verſtond,
 Dat zich ons Volk half dood van ſchrik bevangen vond.
 Ga; 'k zal, het zy de Vorſt zich vryſpreke, of moog' zwich-
 ten,

Den uitſlag hier verſtaan, en alles haar berichten.

T W E E D E T O O N E E L .

CESAR, PTOLOME'US, LEPIDUS, PHOTYN,
ACHORE'US, *Gevolg van Romeinen,*
en van Egyptenaren.

Myn Heer, beklim den troon; aanvaard myn Ryksge-
PTOLOME'US. (bied.
CESAR.

Wat snoode vleijery! Hoe! kent gy Cesar niet?
Wat kon hem 't heilloos Lot verächtelyker schenken,
Die niets zo doemenswaard als scepters uit kan denken?
ô Rome! zulk een stap rechtvaardigde uwen haat,
Die, onverzoenlyk, met vervolging my belaad:
Gy geeft de scepters weg; gy kunt die koel versmaden;
Gy mint noch vreeft ooit iets in koninklyke daden,
Maar stort ons, met het bloed en de adem, in de borst
D' onsterfelyken haat voor d' opperrang van Vorst.

Tegen Ptolomeüs.

Pompejus had hier van u mogen onderrichten. (ten.
Uw hulde, uw hulp, maar niet uw troon, kon hem verplig-
ô Welk een roem voor u! indien gy zulk een' Held
Beschermt had; hem, die u heeft op den troon herstelt.
Dus kost gy vallen; maar met glorie overladen.
Ja, zulk een sruikling tart de grootste heldendaden:
En had ge, om hem, 't verlies van uwen troon betreurt,
Ik had al juichende u daar weder op gebeurt.
Doch zulk een neiging word geen Vorsten ingegeven.
Maar wie, wie schonk u 't recht op zyn doorluchtig leven?
Vermeete! hoe! dorst ge u bezoedlen met zyn bloed,
Gy, die den minsten der Romeinen vieren moet?
Heeft deze vuist voor u myns Haters bloed doen stroomen?
Ter gunst van u, door 't Lot, de zege op hen bekomen?
Verwierf ze in 't veld van eer, voor u, van eere ontbloot,
De volmagt over hen van leven en van dood?

'k Zou

*k Zou dulden, 't gene ik nooit Pompejus toe wou geven,
 In u, die 't zelfs volvoert op zyn doorluchtig leven!
 Die myn geluk misbruikt! u dorst te buiten gaan,
 Veel verder dan ik zelf had durven onderstaan! (dekken,
 Met welk een' snooden glimp zult ge uw verwaandheid
 Waar door gy de Oppermagt van Rome u aan durft trekken,
 Als gy 't in één' Romein met grooter schand' beład,
 Dan 't leed in duizenden door 't zwaard van Mithridaat?
 Ik kan, ondankbaar Vriend! maar al te klaar beseffen,
 Dat my stond aan uw strand Pompejus ramp te treffen,
 Zo ik verwonnen waar': gewis, uw slaafsche geest
 Had hem dan met myn hoofd zo gunstig ook geweest.
 Dank zy myn zege, die my doet uw hulde erlangen!
 Daar Cesar in zyn' val had alle smaad ontfangen.
 Den Overwinnaar is 't, niet my, dien de eer geschied;
 En 't is maar by geluk, zo Cesar die geniet.
 ô Vriendschap vol gevaars! ô yver die doet schrikken!
 Die, wendlende als 't geval, naar 't los geluk zich schikken!
 Spreek. Hoe! gy schynt verftomd.

P T O L O M E U S.

Ik ben verbaasd, 't is waar;
 En heb daar reden toe. Duld dat ik ze u verklaar'.

Ik wierd een Opperheer gekroond, en ook geboren,
 En moet thans naar de stem van eenen Meeſter hooren,
 Hier, daar myn Hof het oog al ſiddrende op my ſlaat;
 Hier, daar ik ſteeds gebod als Opperſte in myn' Staat:
 Ik zie een ander Hof hier andre wetten geven;
 Ik moet als Onderdaan, ik moet gehoorzaam leven.

*k Ben, op uw bloot gezicht, geheel ontroerd geweest:
 Denk of uwe aanspraak ſtrekt tot ſterking van myn' geest;
 Denk of 't my mooglyk zy myn doodlyke angſt te weeren,
 Die, ſpruitende uit ontzag, moet door uw' toorn vermeeren.
 Kan een verbyſterd Vorſt tot ſpreken zyn bereid,
 Daar gy in gramſchap blaakt met all' uw majesteit?
 Daar ik, die op uw gunſt te ruſtig dorſt vertrouwen,
 Pompejus Wreker in zyn' Vyand moet beſchouwen?

't Heugt

't Heugt me echter 't geen, voor ons, Pompejus heeft ver-
 Maar tevens ook dat gy ons hebt noch meer verplicht: (richt,
 My heugt hoe gy voor ons de teêrste zucht gevoelde;
 Maar 't was op uw verzoek, 't geen hy voor ons bedoelde:
 En zonder uw verzoek, ware onze droeve Staat
 By hem niet ééns bedacht, verwaarloosd in den Raad.
 Die Roomsche Raad, met all' zyn heilige bevelen,
 Kon, zo ge uw' schat niet spilde, in onzen ramp niet deelen.
 Die maakte, dat alhier het vloekgespan verdween.
 In 't kort, al onze hoop bestond in u alleen.
 Uw Schoonzoon wierd door ons geëerbied met veel reden,
 Zo lang hy tegen u niet dorst in 't harnas treden:
 Maar toen zyn wraakzucht, door de wreede nyd gespistf,
 Op u gantsch Rome had tyrannig aangehitf, ...

C E S A R.

Breek af: gy deed dien Held den lasten doodsteek geven;
 Maar kwets zyn glorie niet: neen, die moet eeuwig leven.
 Rechtvaerdig u; maar maak van 't lasteren een end';
 Zwyg, met ontzag, van 't geen 't aldwingend Rome ont-

P T O L O M E U S.

(kent.

Myn Heer, om met myn tong niet andermaal te dolen,
 Zo zy aan 't Godendom zyn lotgeheim bevolen!
 'k Verzeker slechts, dat in het oorlog, u verwekt,
 Zich onze zegenwensch tot u hield uitgestrekt:
 En daar hy tegen u in gramschap was ontstoken,
 Dacht my, waar't nooddwang u op hem te zien gewroken!
 Ik vreesde, dat zyn haat dus mogt aan 't woeden slaan,
 Dat hy de Hel bezwoer zyn wraakzucht by te staan;
 Of dat, zo ge eindlyk hem had in uw magt bekomen;
 Uwe edelmoedigheid stond voor u-zelf te schroomen;
 En dat de glorie, die zo grootfch uw' boezem blaakt,
 Uw Recht misbruikende, u rampzalig had gemaakt.
 Des scheen 't my oirbaar, in de barning dier gevaren;
 Uws ondanks u, myn Heer, voor onheil te bewaren:
 En zonder uw bevel, te hagchelyk verbeid,
 Heeft al te groot een zucht my, tot myn schand', misleid.

Gy

Gy wraakt die zucht; ik hoor ze u, als een' gruwel, doemen.
 U dienst te doen, is zulks een snood vergryp te noemen?
 Besmet ik my, om u, met die onëedle daad,
 Daar van komt u de vrucht, aan my alleen de smaad.
 Hoe meer die stoute daad de waereld moog' mishagen,
 Hoe meerder ik u heb myn glorie opgedragen;
 En zulk eene offerhande, u door myn' pligt gellagt,
 Verzekert uwen roem, en sterkt u in uw magt.

C E S A R.

Gy wilt, by Cesar, uw trouwlooze arglistigheden;
 Uw uitvlucht, al te laf, met noch wat glimps bekleeden.
 Was niet uw yver valsch? alleen voor iets bevreesd,
 Waar door gewis 't heelal gelukkig waar' geweest;
 Wyl die, te veel gespist, uw vreesste hoog deed stygen;
 My al de vrucht ontroofst van onze burgerkrygen;
 Van eenen twist, door dwang, en om myne eer gesticht,
 Die my tot zege noopt, en tot genaë verpligt;
 Waar in een Vyand, hoe verschriklyk aangeschonnen,
 Myn Broeder word, zo dra myn kling hem heeft verwonnen:
 Myn heerschezucht word voldaan op dien gewenschten dag,
 Als ik zyn' haat verwin, en hem omhelzen mag.

Wat heugchelyk gejuich had, by de vredepalmen,
 Na dezen bittren kryg de waereld doen weërgalmen,
 Als aan één zegekoets de Tweedragt waar' gesnoerd,
 Waar op Pompejus werd' met Cesar omgevoerd!
 Zie daar de rampen, die u dreigden op te komen.
 Wat gruwel! dus voor 't heil van 't gantsch heelal te schroo-
 Wat laffe misdaad, die zelf myn genaë misduid! (men!
 Genaë, die thans alleen uw doodlyk vonnis stuit!
 Liet Cesar 't-heilig Recht dat billyk vonnis vellen,
 Hy zou zich door uw straf in Romens gunst herstellen.
 Ja, zonder dat ik my uw' ootmoed, uw berouw,
 Uw' koninklyken rang, in u bekreunen zou,
 Zoude ik, zelfs op uw' troon, ten schouwspel u vertoonen.
 Maar neen, ik zal u, om Cleopatra, verschoonen:
 Om haar, schryve ik uw schuld uw laffe Vleijers toe,

En

En wacht, dat hunne straf myn strenge wraak voldoe.
 Naar mate dat ge u zult dit straffen onderwinden,
 Rechtvaerdigt u myn wraak, of zal ze u schuldig vinden.
 Verschaf Pompejus Schim voldoening voor zyn' hoon;
 Ja, richt haar outers op; doe haar, als aan de Goôn,
 Slagtöffers heiligen; met bloed uw schenddaad boeten:
 Vooräl, kies de Offers wel, die haar verzoenen moeten.
 Ga heen; denk op uw' pligt.

D E R D E T O O N E E L.

C E S A R , A N T O N I U S , L E P I D U S .

C E S A R . **A**ntonius, hebt gy

De Koningin begroet? Waar mede vleit ze my?

A N T O N I U S .

Ja, Cesar; 'k zag die Schoone: in myn verwonderde oogen
 Schynt ze een Godes te zyn, gedaald uit 's hemels boogen.
 Nooit heeft der Goden gunst zo veel bekoorlykheid
 En deugden, t' saam' verknocht, een stervling toegeleid.
 Men ziet een Majesteit van 't vriendlyk wezen stralen,
 Die van het stoutste hart de Min doet zegepralen:
 Haar oog verrukt; haar taal is als een honigvloed.

C E S A R .

Wat antwoord gaf zy, op 't betuigen van myn' gloed?

A N T O N I U S .

't Was of zy geen geloof aan myn bericht dorst geven;
 Daar ik de vreugd nochtans zag op haar aanschyn zweven.
 Haar vriendlyk weigren doelt op d'aanwas van uw pyn:
 Zy zegt, schoon ze anders denkt, uw gunst onwaerd te zyn.

C E S A R .

Draagt zy my liefde toe?

A N T O N I U S .

Zou zy u niet beminnen?

U, die zo wenschlyk haar een' scepter doet herwinnen?

U,

U, die haar toevlucht zyt? een' Held, wiens gunst alleen
 Haar heffen kan ten top der hoogste waerdigheên?
 Wie zou aan Cefars min haar weérmin weigren konnen?
 't Zwicht voor hem alles, die Pompejus heeft verwonnen.
 Zy echter, in die eer niet zonder kommernis,
 Weet, dat een Koningin voor Rome haatlyk is:
 Zy toont, uw liefde voor Calphurnia te duchten.
 Maar hoe gewis doet gy die harsfenschimmen vluchten,
 Wanneer uw byzyn met de zoetste hoop haar vleit,
 En 's waerelds heerschappy voor uwe liefde pleit!

C E S A R.

Gaan wy die Schoone van hare ydle schroom ontheffen;
 Gaan wy betuigen hoe zy Cefars hart kon treffen.

A N T O N I U S.

Maar, Cesar, eer gy haar begroet, zo wees bedacht
 Dat zich Cornelia bevind in uwe magt.
 Septimius leid haar, als één van zyn Slavinnen;
 En denkt, hier door verwaand, uw hoogste gunst te winnen.
 Men deed hen, volgens last, by 't landen niets verstaan,
 En, met een klein geleide, in stilte herwaarts gaan.

C E S A R.

Men doe hen nadren. Ach! verdrietige gesprekken,
 Die voor myn driftig hart 't geduld ondraaglyk rekken!
 't Is of myn liefde zich, voor 't einde van den dag,
 Tot myn verkwikking niet in vryheid uitlen mag.

V I E R D E T O O N E E L.

C E S A R, C O R N E L I A, A N T O N I U S,
 L E P I D U S, S E P T I M I U S.

S E P T I M I U S.

M yn Heer,...

C E S A R.

Ontrouwe! wil uw' Meeſter gaan berichten,
 Dat nooit Verrader my kon met zyn' dienst verpligten.

C

Ver-

Vertrek, ontvaard Romein! keer tot uw flaverny;
 Ga, dien een' Vorst, daar ge eerst Pompejus diende, en my'
Septimius vertrekt.

CORNELIA.

Zie, Cefar! my, geboeid, u en myn' ramp trotseeren.
 Gy kunt my kluiſtren, maar niet tot Slavin verneëren.
 Vertrouw niet dat my 't Lot zo fel kan nederſlaan,
 Dat ik u hulde doe, of eerbied toe zal ſtaan.
 Hoe zwaar ten doel geſteld van doodelyke rouwe,
 'k Blyf echter Crasus en Pompejus Weduwwrouwe,
 Een Telg van Scipio, een Romeinin, wiens moed
 Dit alles overtreft, dit all' te niete doet;
 Een moed, die mynen haat blyft in myn hart verzellen;
 Die, door de wraak geſpitt, myn ſchande moet herſtellen;
 Die noch de vryheid aëmt in myn gevangenis;
 Die eeuwig worſtlen moet, maar nooit verwonnen is.
 Niets maakt my ſchaamrood in myn deerlyk wedervaren,
 Dan 't ſchandlyk leven my door 't Noodlot te zien ſparen.
 Pompejus ſterft, ô Goðn! ik zie 't, en volg hem niet!
 En ſchoon men my daar toe geen middel overliet, (ten,
 Schoon 't wreed meêdoogen kwam myn bittere ſmart belet-
 Door hulp der zee, of 't ſtaal, myn ramp een perk te zetten;
 'k Moet echter ſchaamrood ſtaan, na zulke een ongeluk,
 Wyl ik niet ſterven kon door overmaat van druk.
 Myn glorie was, de dood; maar 't Lot behield my 't leven,
 Om in uw ketens my myn ſchand' ten prooy te geven.
 Ik dank nochtans dat Lot, 't geen me een genade doet,
 Nu ik, ô Cefar! u in dit paleis ontmoet.
 Was immer ſterveling een vreemder heil beſchoren?
 Ach! onder wat geſtarnte, ô Goðn! wierd ik geboren,
 Daar me, in 't ontmoeten van myn' Vyand, gunſt geſchied,
 En Ptolomeüs hier niet meer als Vorſt gebied!
 Een Vorſt, een Vriend welëer, die uit Pompejus handen
 Den ſcepter weër verkreeg, met zyn verloren Landen.
 Gy, Cefar, luifter naar uw zegekreet bedaard.
 't Is de invloed van myn' ramp die uw triomfen baart;
 Een

Een invloed, dien ik bragt tot bruidſchat aan twee Helden;
 Die tweemaal't gantsch heeläl beroerde in de oorlogsvelden;
 Die avrechts tweemaal heeft den knoop myns Echts geleid,
 De Goden tweemaal dwong tot onrechtvaerdigheid.
 Gelukkige nochtans in myn rampzaligheden,
 Ware ik, tot Romens heil, met u in d' echt getreden!
 Ja, zo myn Dwaalſtar, met dien wreeden huwlykſchat,
 My met haar fel vergif aan u verbonden hadd'!
 Dus woelt myn haat, dien u voor eeuwig ſtaat te wachten,
 Zo lang geene eedle wraak myn zielwond kan verzagten.
 En ſchoon 'k gevangen ben, een hart, gelyk het myn',
 Verzoekt u niets; nit vreeze of 't mogt een misdaad zyn.
 Gebie; maar zonder waan van mynen moed te breken.
 Gedenk slechts wie u dus groothartig toe durft ſpreken.

C E S A R.

Doorluchte Wederhelſt des grootſten Helds op aard',
 Wiens moed verwondring wekt, wiens lot erberming baart!
 Uwe eedle ziel kon nooit volmaakter blyken geven
 Van wien gy Ega waart, en wie u ſchonk het leven.
 Myn denkbeeld, 't geen in u de deugden vind veréënd,
 Bevat de oorſprongen licht, waar uit die zyn ontleend.
 De jongſte Crasfus, en Pompejus ziel te gader,
 Het bloed der Scipioos doorſtroomende in uwe ader,
 De Geest van Rome-zelf bekrachtigt uw verhoog,
 Bezielt uw tong, en ſtraalt op 't heerlykſt uit uw oog:
 En heden zyn 'er geen van onze Romeininnen
 Die in grootmoedigheid uw grootſche ziel verwinnen.
 Ach! gave 't Godendom, 't welk zonder uw Geſlacht,
 Weléer door Hannibal veel hoons waar' toegebracht,
 Dat uw geliefde Held, de vroomheid van Barbaren
 Mistrouwende, zich had het leven willen ſparen!
 Dat hy een' Konings woord niet wiſer had geſchat,
 Dan de oude vriendschap, die ons weêr veréénigt had!
 Dat hy myn zegekreet geen arg had toegelchreven,
 Maar d' argwaan had veeléer uit zyn gemoed verdreven,
 En jegens my zyn' toorn en yver had bedaart,

My gunnende dat ik myne onschuld had verklaart!
 Dan had men 't eind' gezien dier bloedige krakkeelen.
 'k Had hem bezworen, om één' rang met my te deelen;
 Zyn' dood te hoeden; my zyn vriendschap toete staan,
 En myn triomf de doen uit zyn geheugen gaan:
 Ik had de kalmte dus doen in zyn ziel herleven,
 Ja hem aan 't Godendom zyn' rampspoed doen vergeven;
 Wyl, tot vergelding, door zyn vriendschap waar' beïerd,
 Dat my door Romen ook zyn hoon vergeven wierd.
 Maar nu de Hemel, met zyn levenslicht te dooven,
 't Bedroefde menschedom van die blydschap wou berooven;
 Zo duld, dat Cefar aan uw hooge deugd vergeld'
 Al 't geen hy had bedoelt voor uw' doorluchten Held.
 'k Verklaar u vry: ik zal 't met dezen degen styven.
 Wil maar twee dagen hier als ooggetuige blyven
 Van de achting, die ik draag aan zyn gedachtenis,
 En hoe, door my, zyn dood op 't zwaarft gewroken is.
 Keer dan naar Rome, en wil, met dat gerucht, verbreiden
 Hoe my de Goden naar Thesalië geleiden;
 Nu elk inmiddels 't oog hier op uw wenken slaat.

CORNELIA.

ô Goôn! wat deugden maakt gy 't voorwerp van myn' haat!

Einde des Derden Bedryfs.

V I E R D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

P T O L O M E Û S , A C H I L L A S , P H O T Y N .

ZAAGT gy de zelfde hand de zelfde kling ontbloten;
Die zo rampzalig heeft Pompejus hart doorstooten?
En dat Septimius, door Cesar trots verächt,
Wanhopende zichzelf daar meê heeft omgebragt?

A C H I L L A S .

Myn Vorst, dus was zyn end'; het gene u doe beseffen
Den hoon dien hy ontvlied, maar die u noch zal treffen.
Ken Cesar thans, in zyn verbittering traag van aart.
't Opstuivende gemoed word tevens weêr bedaart;
Maar die met overleg zyn' haat den toom kan vieren,
Vergroot dien door den tyd; zal wisser dien bestieren.
Dies wanhoop dat gy hem, die met behendigheid
Dus weet te wrokken, tot verzoening vind bereid.
Nu hy zich Meester ziet, nu wil hy roem bejagen:
Hy zocht Pompejus dood, dien gy hem hoort beklagen;
En hy geniet, wyl hy zich, veinzende, verstoort,
Beneffens de eer der wraak, de vrucht van dezen moord.

P T O L O M E Û S .

Had ik uw' raad gevolgt, geen Meester gaf my wetten,
Noch zou my 't zwaaijen van myn' scepter thans beletten.
Helaas! hoe menigwerf treft dit de Vorsten aan,
Veel raad te plegen, en in 't kiezen mis te slaan!
Zy staan op d' afgrond, maar zy konnen 't niet bespeuren;
Of zo hen enig licht moge in dien stand gebeuren,
Het is een schitterlicht, 't geen valsch in de oogen schynt,
Dat hen ten afgrond stort, en aanstonds weêr verdwynt.

P H O T Y N .

'k Heb Cesar niet gekent; maar nu in zyn gedachten,

Myn Vorst, zo groot een dienst is als een gruwel te achten,
 Wel aan, men zoek in hem vergoeding voor dien hoon;
 Zyn stroomend hartebloed beveilige uwen troon!
 Ik rep niet meer, dat u zyn hoogmoed doe vertragen;
 Dat gy, tot hy vertrekke, uw' wraaklust zult vertragen:
 Men vordere zyn' val, naar mate van de nood!
 Hy sneev', tot bilking van zyn' Mededingers dood!
 Zo word hun beider hart van onze vuist doorstooten,
 En, om Pompejus bloed, ook Cefars bloed vergoten,
 Ja, Rome zal hier door zyn vryheid zien hersteld,
 En juichen, als gy zyn Tyrannen hebt gevelt.

P T O L O M E ' U S.

Gy oordeelt wel, Photyn. Waarom dus laf te vreezen
 Voor hem, die, zonder my, niet zou ontzaglyk wezen?
 Men toon' wie 't werktuig is van zyn te groot gezag!
 Dat tweemaal, Rome! uw lot verändre op éénen dag!
 Men werke uw vryheid uit, gelyk uw slavernyë!
 Ja, Cefar! staak uw' trots: ik breek uw dwinglandyë.
 Herdenk Pompejus dood: hy is u voorgegaan:
 Gy zyt, als hy, een mensch; men kan u ook verslaan:
 Hy was noch boven u in mogendheid verheven:
 Gy hebt niet meer dan hy één ziel, één hart, één leven:
 Zyn ramp, dien gy betreurt, strekt hier getuige van,
 Dat gy gevoelig zyt, en 't staal u treffen kan. (straffen:
 Dreig met uw' bliksem vry; droom, droom van zwaar te
 'k Zal Rome, met uw hoofd, voldoeninge verschaffen;
 Beloonen die genaë, die my zo wreed geschied;
 Die in een' Koning niets, dan 't Zusters bloed, ontziet;
 Ik maak uw' wuften aart nooit meester van myn leven;
 'k Meen aan myn Zusters haat myn kroon niet bloot tege-
 Die strekk' haar nooit ten loon, zo ze u gelukkig maakt, (ven.
 Noch diene u tot haar straf, indien ze uw liefde wraakt!
 'k Wil op eene eedler wyze uw schrandereid verkloeken.
 Gy gaaft my straks bevel, Slagtöffers op te zoeken;
 Wel uit te kiezen: ik gehoorzaam; maar voor my:
 Daar is 'er geen zo eël, noch waerdiger dan gy:

Geen

Geen bloed, geen rook, geen afch, geen haatelyker leven
Kan aan Pompejus Schim zo veel vernoeging geven.

Maar dit is niet genoeg; neen, dit's maar toornigheid:
Hier voegen middlen tot volvoering van het feit.
Hoe licht word onze drift gantsch vruchteloos bevonden,
Daar 's Dwinglands volk alom hier is ter wacht gezonden!
Wat kunnen wy? en waar werde onze magt verzaamt?
Wat tydftip beft bepaald? wat fchikking beft beraamt?

A C H I L L A S.

Myn Vorft, wy hebben (dit moet uwe zorg verbannen,)
Twee uren flechts van-hier zesduizend oorlogsmannen,
Die door myn voorzorg daar zyn heimelyk befteld,
Om 't volk, zo 't muiten wil, te ftuiten met geweld.
Hoe listig Cefar zy, men ga hem loozer tegen:
Men heeft hier onder de aard' daartoe bekwame wegen,
Waar langs in ftilligheid uw krygsvolk dezen nacht
Werde, als een ieder ruft, in dit paleis gebragt.
Maar zo ge in 't openbaar zyn krygsluk wilt beftryden,
Kunt gy onmogelyk uw' zwaren val vermyden.
Hy zy in 't midden van het feeft door ons verrascht,
Door wyn, door liefde, en door welluftigheid vermaft.

Uw volk blyft u getrouw. Ik zag't in gramschap blaken,
En door hun woest gezicht zyn dartele intreë wraken.
Wanneer 't zyn bundels zag, baldadig, en tot hoon
Van onze krygsbannier, als zegeryk ten toon,
Deed die vermeetele pracht, dat bits, dat fchimpig pralen
Uit aller oogen 't vuur der felste woede ftralen:
Het kon bezwaarlyk zulks verkroppen; en die fmaad
Maakt, dat het licht, gftoord, geheel aan 't woeden flaat.
Maar uw Romeinen zyn 't, die zich het meeft bezwaren,
Om 't geen Septimius, hunn' Overfte, is weêrvaren.
Zy wenschen om den tyd, waar in hun heldenmoed
Dien Trotsen op zyn beurt doe wentlen in zyn bloed!

P T O L O M E ' U S.

Maar wie kan hem op 't feeft verkloeken, of genaken,
Daar hem zyn lyftaffiers omfinglen, en bewaken?

Pompejus volk heeft in uw Roomsche bende ontdekt
 Veel' hunner vrienden; ja, het voelt zich opgewekt,
 Pompejus Schim ten zoen, om 't felst naar wraak te dingen,
 En d' eersten dolk in 't hart des Dwingelands te wringen.
 Hier toe geeft Cefar zelf veellicht gelegenheid:
 Want daar zyn valsche deugd Pompejus Weduw vleit,
 En waant by Rome dus voor zich genaê te erlangen,
 Zal hy hen onbeschroomd weêr in zyn gunst ontfangen:
 Dan word de rechte stond geboren; ja, ik acht
 In éenen oogenblik zo groot een werk volbragt.

Maar 'k zie Cleopatra. Wil uw geheim ontveinzen;
 Doe haar niets blyken, dan zwaarmoedige gepeinzen.
 Wy gaan, myn Vorst: dus word haar gramschap niet gewekt,
 Als 't voorwerp van haar' haat zich aan haar oog onttrekt.

P T O L O M E ' U S .

Ga, en verbeid myn komst.

T W E E D E T O O N E E L .

P T O L O M E ' U S , C L E O P A T R A , C H A R M I O N E ' ,
 A C H O R E ' U S .

C L E O P A T R A . **I** (ken,
 Ik heb u vrygespro-

Myn Heer, en Cefars toorn met al myn magt verbroken.

P T O L O M E ' U S .

Ik had niet min verwacht van uw grootmoedigheid,
 Waar door ik my vooraf heb met dien dienst gevleid.
 Maar uw doorluchte Held heeft schielyk u begeven.

C L E O P A T R A .

Het was de nooddwang, die hem hier toe heeft gedreven:
 Wyl zyn Romeinen en uw Burgers zyn in twiift,
 Dacht hy 't noodzaaklyk dat die wierd door hem beslist.
 Inmiddels wilde ik u noch andermaal verk laren,
 Dat gy meugt op myn woord uw kommer doen bedaren.
 De groote Cefar laakt den gruwel van uw feit,

Min

Min uit een gram gemoed, dan uit meêdoogendheid:
 Hy jammert over u, dat gy u laat bekoren
 Door de overheersching, en de staatkunde aan wilt hooren
 Dier Snooden, laag van hart, als van geboorte; een smaad
 Voor 't koninklyk gezag: 't zyn peiten in uw' Raad.
 Een ziel, tot dienstbaarheid gevormd, kan nooit regeeren;
 Het hoog bewind doet zelf haar lafheid noch vermeerren;
 Schoon zy door gruwlen zich ontzaglyk heeft gemaakt,
 Het heerschen blyft een' last, dien zy uit zwakheid wraakt.

P T O L O M E ' U S.

't Is waar, Mevrouw, ik zie my door den tyd ontvouwen
 Hoe ik omzichtiger moest op myn' Raad betrouwen.
 Had de edelmoedigheid myn groote zaak beraamt,
 Ik leefde in luister noch, gelyk een' Vorst betaamt;
 Die band des bloeds, waar door gy my hebt vrygesproken,
 Was door de ondankbaarheid nooit in myn hart verbroken:
 Dan schonk ik aan 't heelal den vrede, van myn' troon;
 Dan zag ik Cesar in omhelzing met zyn' Zoon;
 Dan juichte Egypteland; dan zoude ik, als voor dezen,
 Hun beider Vriend, of meer, hun beider Scheidsman wezen.
 Maar wyl de ontslipte tyd niet weêrkeert door geklag,
 Gun dat ik my aan u rondborstig uiten mag.
 Ik heb u zwaar misdaan, en gy behoud my 't leven,
 Ja hebt van onzen troon de helft my weêrgegeven.
 Verwin u thans geheel; ontruk in deze nood
 Achilles en Photyn hunn' welverdienden dood.
 'k Beken, zy hebben u gehoont; hun eerloos sterven
 Deed uw gefarde wraak een billyk recht verwerven:
 Maar denk, indien myn schuld in hen gewroken word,
 Hoe daar van all' de schande op my ter neder stort;
 Hoe my de grootste hoon voor eeuwig staat te vreezen:
 Ik word in hen gestraft, in hen ter dood verwezen:
 Ook kan zulk nietig bloed, geöfferd u ten zoen,
 Door zyn verächtlykheid geene eedle ziel voldoen.
 Verpligt my dus geheel; en wilt gy voor hen spreken,
 Dan zal uw Held gewis zyn grimmigheid verbreken.

CLEOPATRA.

Indien my Cefar met die Snooden laat begaan;
 'k Verächt hen-bei' genoeg om naar geen wraak te staan.
 Maar als die Held, om wraak, Pompejus bloed hoort gillen,
 Dan is hy door gevele noch door gefmeek te stillen.
 Ik heb hem reeds getoetst, maar hy bleef ongedwee;
 Hy hield zich of hy niets gehoord had van myn beë,
 En voer oogluikend voort met andere gesprekken,
 Waar uit ftilzwygende zyn weigring was te ontdekken.
 'k Wil echter, u ter gunft, hem nochmaals ondergaan;
 Of hy myn bede, dus verdubbeld, toe mogt staan!
 'k Vertrouw...

PTOLOMEÛS.

Hy komt: gedoog dat we elders u verwachten.
 Myn byzyn gaf misfchien zyn gramschap nieuwe krachten:
 Ook geeft de vryheid, als gy spreekt met hem alleen,
 Meer klems aan uw verzoek, meer nadruks aan uw reën.

D E R D E T O O N E E L.

CESAR, CLEOPATRA, ANTONIUS, LEPIDUS,
 CHARMIONE, ACHOREÛS. *Romeinen.*

Vorftin, myne aanspraak deed uw burgery bedaren;
 Die nimmer, zo 'k vertrouw, weër muitziek zal vergaëren,
 Om met myn krygsvolk, door verkeerden overmoed,
 En om een beuzeling, te twiften als verwoed.
 Maar (groote Goôn!) die ftond dat ik moest van u keeren,
 Deed door een' zwaarder ftryd myn ongeduld vermeeren;
 En zulk een dwars belang, dat me aan uw oog onttrekt,
 Heeft tegen mynen rang myn gramschap opgewekt.
 Myn grootheid was een last, en door myn hart misprezen,
 Omdat zy elders deed myn byzyn noodig wezen.
 Maar ik vergeef 't haar licht, daar zy den grondslag leit
 Der zoetste hoop waar meê zich myne liefde vleit:
 Zy is 't, die, door 't gestreel van 's Waerelds lofgezangen,
 Door-

Doorluchtig my beloofst uw wedergunft te ontfangen;
 Die reeds een voorgevoel heeft in myn hart geprent,
 Waar door myn liefde zich uw liefde waerdig kent;
 Ja dat ik op uw hart de zege moet behalen,
 Daar ik zie, boven my, alleen de Goden pralen.
 Was noch een Held op aard', die my in roem verwon;
 Die met meer glorie naar uw weêrmin dingen kon;
 Was ergens noch een kroon, wiens glans u mogt gevallen;
 Een hooger staat dan myne, om grootfcher meê te brallen;
 'k Ging derwaarts, min opdat ik u die kroon verſchaff',
 Dan dat myn ſtaal tot u my 't eerſte voorrecht gaf!
 En billyk moet myn hand uw groote ziel mishagen,
 Zo zy van 't aardryk u 't gezag niet op kan dragen.
 Maar 't Godendom heeft, tot ontſteking van uw' gloed,
 De zege ſteeds gehecht aan Cefars heldenmoed:
 Ja't heeft, opdat zyn vlamme uw weêrmin moge ontvonken,
 Hem d' eerſten rang in Rome, en van 't heclâl, geſchonken.

C L E O P A T R A.

My is te wel bewuſt wat eer my thans geſchied,
 Dan dat ik zwygen zou het geen my 't hart gebied.
 't Is tyd om, op myn beurt, u ook bekend te maken
 Wat vreugde Cefars min myn dankbre ziel doet ſmaken;
 Een min die ge in myn jeugd reeds hebt aan my verpand:
 Den ſcepter, dien ik zwaay, ontfing ik van uw hand:
 Gy hebt ten tweedemaal myn hoofd de kroon doen dragen;
 En zou uw liefde dan Cleopatra mishagen?
 Neen, neen; myn hart, dat zich voor deze liefde onſluit,
 Staat d' aanval van uw deugd, noch van uw weldoen uit.
 Maar myn doorluchtig bloed, myn rang, 't beſtier der Lan-
 Nu andermaal door u aan my geſteld in handen; (den,
 Een Diadeem, door u zelf op myn hoofd gezet,
 Al deze glorie is 't, die myn geluk belet;
 Die Rome tegen my in fellen haat doet blaken:
 't Zyn all' die waerdigheên die my verachtlyk maken;
 En zo uw Rome noch beſtaat, gelyk welêer,
 Dan daal ik, klimmende op een' troon, in ſchande neêr;
 Myne

Myne eeretytels zyn de onlydlykste eerevlekken;
 't Zyn gruwlen die uw min tot eeuwige onêr strekken!
 'k Vind echter, dat de hoop myne eedle wenschen vleit,
 Wyl niets onmooglyk is voor uw grootmoedigheid.
 Hy, die altoos in 't veld de zege weg kost dragen,
 Zal 't wreevlyg Rome licht door zyn gezag vertfagen;
 En daar 't met affchrik op der Vorsten glorie ziet,
 Zal 't knielen voor een' troon, als Cesar zulks gebied.

C E S A R.

'k Beken, niets valt te zwaar voor myn verliefde zinnen!
 Ik moet in Afrika noch éénmaal overwinnen,
 Myn zegekreet voor 't laatst doen galmen langs zyn strand,
 Opdat dus 't ovrig heir myns Vyands werd' vermand!
 Dan kan my Rome door geen' vyand meer verschrikken;
 Dan zal 't, door onmagt, zich naar myn believen schikken;
 Dan zult gy zien, hoe 't, met de diepste ootmoedigheid,
 Voor u zyn' haat, zyn' trots en affchrik nederleid:
 Noch ééne zegepraal, dan zal 't neêrslagtig spreken;
 Dan zal de Ondankbare u voor my om liefde smeeken;
 Dan zal 't in dit paleis u bidden met ontzag,
 Dat ons voor 't echtaltaar de min veréenen mag!
 Dit is alleen 't geluk waar toe myn wenschen strekken;
 De vrucht die Cesar van zyn lauwrén hoopt te trekken.
 Hoe wenschlyk waar' 't, indien ik, door geen' verren togt,
 En, zonder afzyn, 't hier by u verwerven mogt!
 Maar ach! indien ik u wil vesten in uw Staten,
 Ja u wil waerdig zyn, dan moet ik u verlaten:
 Waar zich myn Vyand keert, ik moet ook derwaarts gaan;
 U tevens winnen, en hem door myn kling verflaan.
 Vergun inmiddels, dat de streeling dier gedachten
 Myn hart op nieuw beziel, my sterk' met nieuwe krachten!
 Opdat de Waereld steeds in Cesar ondervind',
 't Is hy die komt, die ziet, en tevens overwint.

C L E O P A T R A.

Hoe groot uw goedheid zy, 'k heb u noch meer te vergen:
 De liefde maakt my stout om uw geduld te tergen.

Ver-

Vergeef my, zo 'k te veel my op haar kracht betrouw',
 Zy is 't waar door ik 't Ryk, ja mooglyk 't licht behou'.
 'k Bezweer u, by die liefde, en hare aanloklykheden;
 By 't groot geluk, waar meê gy altoos hebt gestreden;
 By 't heil, waar op ik hoop, en 't gene uw wenschen voed,
 Dat ge uw geschenken niet bezoedlen wilt met bloed!
 Geef, geef genade; of gun dat ik die moog' verleenen!
 Doe niemand in dit Ryk myn nieuw gebied beweenen,
 Achilles en Photyn, rampzalig, zonder eer,
 Zien zich genoeg gestraft, nu ik weêrom regeer:
 Hun misdaad...

CESAR.

Ach, Vorstin! gy zyt te licht bewogen.
 Gy hebt op myn gemoed een onbepaald vermogen:
 Maar gun aan myn verzoek, dat uw genaê verdwyn'!
 Kies onderzaten die uw weldoen waerdig zyn:
 Beheersch myn hart; maar laat de billykheid u raden.
 'k Word medepligtig dus aan hunne gruweldaden:
 't Is reeds maar al te veel, dat gy den Vorst bevryd;
 En, waar' myn liefdegloed....

VIERDE TOONEEL.

CESAR, CORNELIA, CLEOPATRA, ANTONIUS, LEPIDUS, ACHOREÛS, CHARMIONE.

Romeinen.

W CORNELIA.

Waak, Cefar! waak; 't is tyd:
 Men stemt, men zweert uw' val: 't verraad doemt u te sne-
 't Wil aan Pompejus hoofd uw hoofd ten offer geven. (ven;
 Waak, Cefar! waak; of denk, dat uw doorluchtig bloed,
 Als 't zyne, uit wonde op wonde onêdel stroomen moet,
 Myn slaven dorsten zich in zulk een' aanslag wagen:
 Ik stel ze in uwe magt: gy kunt hen ondervragen.

CESAR.

ô Romens eêlste Telg, zo waerdig dat de hand

Van

Van 's waerelds grootften Held zyn liefde u had verpand?
 Zyn thans vergoode Schim, het fterflyk deel ontweken,
 Befchouwend' hoe ik my berei zyn' hoon te wreken,
 Heeft all' haar' haat gefmoort; waar van zy blyken geeft
 In u, zyn Wederhelst die noch op aarde leeft.
 Ja, fchoon hem door 't verraad de doodwond wierd gege-
 Hy aëmt noch in uw hart, hy leeft noch in uw leven; (ven,
 Hy spoort uw ziel noch aan, die my 't gevaar ontleid,
 Opdat hy my verwinne in edelmoedigheid.

CORNELIA.

Neen, Cefar! vlei u niet, noch wil in 't minst gelooven
 Dat uw grootmoedigheid myn wraakzucht kan verdooven.
 Neen, neen, vermoed het nooit; nadien Pompejus bloed
 Voor eeuwig tusfchen ons een fcheiding maken moet.
 Gedenk flechts aan uw woord; doe my de vryheid finaken.
 'k Meen, tot uw' ondergang, daar van gebruik te maken;
 'k Meen, al de waereld door, te dingen naar uw hoofd,
 Zo gy voltrekken durft 't geen gy my hebt beloofd.
 Maar myne wraak, die u vervolgt tot 's waerelds boorden,
 Stuit een' verraders dolk; ftuit hem die u wil moorden:
 Ze is te edelmoedig op de ware deugd gegrond,
 Dan dat zy ooit zo laf u naar het leven ftond:
 Want hy, dien 't is bekend, doet klaar genoeg befluiten;
 Dat hy 't verraad bemint, zo hy 't niet poogt te ftuiten.
 Ik wil rechtvaerdig u naar 't heldenleven ftaan.
 Pompejus heeft noch Zoons: die moeten u verflaan;
 Die moeten, aan het hoofd van hunne krygslagörden;
 In 't aatzien van uw heir, door my gemoedigd worden.
 Dus moet ge in 't veld van eer zyn door de kling geftraft,
 Ten offer aan den Held wiens bloed gy wraak verfchaft.
 Verhaaft die; zo gy wilt zyn Schim voldoening geven,
 Die, door uw dood vertraagd, gevorderd door uw leven,
 Hoe krachtig ze anderszins myn zoetfte hoop ook vleit,
 Een al te lang verdriet voor myn geduld bereid.
 Eene uitgeftele wraak is meer dan half verloren:
 Die haar afwachten moet heeft haar te duur verkoren.

Ik zoek, tot uw verderf, aan dit rampzalig strand
 Geen wrekend bliksemvuur; 'k zie 't blaken in uw hand:
 't Voegt thans aan u, daar meê een schuldig hoofd te straffen.
 Ik kon myn' Held uw hoofd, in steê van dat, verschaffen:
 Het hing aan myne keur; maar ik scheije uit elkaêr
 Zyn' Overwinnaar, en zyn' lasten Moordenaar.
 Myn glorie wil, dat eerst de Moorder straf ontfange,
 En de Overwinnaar dan hier-na de zyne erlange!
 't Is Rome-zelf, die 't eischt: zyn heereylyk gelaat
 Zou blozen, zo ik u liet sneuven door verraad;
 En dat het tevens dus, na zo veel zegepralen,
 Zyn grootste Helden beide in Plutoos Ryk zag dalen:
 Het doemt eene euveldaad meer dan de vyandschap;
 Het daalt noch niet voor u van d' eersten gloriëtrap;
 En 't zou de Vryheid, als het haatlykste onheil wraken,
 Indien de ontrouwe Nyl den Tyber vry moest maken:
 Maar nu, nu een Romein het wil in ketens slaan,
 Moet zulks ook een Romein heldhaftig tegenstaan.
 Thans kan uw ondergang zyn fierheid niet belezen:
 Uw dood zou hier geen straf, maar eene misdaad wezen;
 En daar zich niemand op uw spoor verschrikken liet,
 Ging 't voorbeeld, dat men zoekt, in uwen val te niet.
 Doe op Egyptenland, om Rome, uw wraak ontsteken;
 'k Zal 't op Pharsaliê, zo 't in myn magt is; wreken.
 Vaar wel, ô Cesar! ga, ja vlieg; de tyd eischt spoed.
 Roem vry, dat u myn hart voor ééns een' heilwensch doet.

V T F D E T O O N E E L.

CESAR, CLEOPATRA, ANTONIUS, LEPIDUS,
 ACHOREÛS, CHARMIONE. *Romeinen.*

HAAR moed verbaast myn ziel niet min, dan hun trouw-
 Zie daar, voor wie gy spreekt; zie daar, Vortin, hun boos-
 CESAR. (loosheid.
 CLEOPATRA. (heid.
 'k Weêrstreef u langer niet: ga, met uw bliksemvuur;
 En

En wreek 't verbroken recht van 't menschdom en natuur.
 't Blykt klaar, dat zy myn' val, meer dan uw' dood begeeren;
 't Is om myn nieuw gebied, dat zy te samen zweeren;
 Hun woede wil myn steun in u ter neder slaan;
 Uw dood verstrekt een' weg om naar myn' dood te gaan.
 Maar hoe rechtvaardig zich moge onze wraak ontfteken,
 'k Moet echter voor hun Hoofd, voor mynen Broeder spre-
 Ach! mag ik vergen van uwe edelmoedigheid, (ken.
 Dat gy myn beê herdenkt, als gy hen straf bereid?

C E S A R.

Ik wil gedenken, hoe, door eedle zucht gedreven,
 En door het bloed gewekt, uw hart hem wil vergeven.
 Vaar wel; stel u gerust. Achilles, noch Photyn,
 Kan ooit een hindring voor myn magtig noodlot zyn.
 Ik wil hun vloekgespan, om 't op de vlucht te jagen,
 Door toebereidsels van een streng gerecht verlagen;
 Ik schik geen krygsvolk, maar slechts beulen tot hunn' val;
 Wier bende een scherpe byl tot standaard voeren zal.

Z E S D E T O O N E E L.

CLEOPATRA, ACHOREÛS, CHARMIONE'.

GA, Achoreüs; volg, en wil hem niet verlaten;
 Ga, help hem, in 't behoud van my en myne Staten:
 Als, door die Snooden, 't recht voldaan is met hun hoofd,
 Herinner Cesar dan 't geen hy my heeft beloofd.
 Bewaak den Koning toch, zo't komen mogt tot sryden;
 En spaar zyn bloed, om my van tranen te bevryden.

A C H O R E Û S.

Dat myn gediensigheid, Vorstin, uw vrees verbann'!
 Hy zal niet sneuven, zo't myn zorg beletten kan.

Einde des Vierden Bedryfs.

V Y F D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

CORNELIA, *met een kleene Lykbush in de hand.*

PHILIPPUS.

CORNELIA.

Ben ik noch wakend? word ik niet misleid, myne oogen?
 Word myn gefolde ziel in sluimring niet bedrogen?
 Philippus, zie ik u? is myn geliefde Held,
 Door uwe zorg, gedaald in 't zalig zielenveld?
 Brengt gy zyn Overschot in deze bush my weder?
 ô Voorwerp van myn smart, verschrikkelyk en teder!
 Voor eeuwig stof tot haat, en tot meêdoogendheid!
 Gy, ovrig deel myns Helds! hoor wie hem wraak bereid.
 Wacht van zyn Wederhelft geen wee, geen naare klagten.
 Die kunnen nooit de wond van 't grootsch gemoed verzag-
 Het jammren zalft de ziel slechts in gemeene pyn; (ten:
 Die zich beklagt, bewyft dat hy getrooft wil zyn.
 Ik zweer, by 't hoog gezag van 's hemels Opperheeren;
 Neen; my voegt hooger eed; my voegt by u te zweeren;
 By u, dien ik meer viere in dit beklemd gemoed,
 Dan 't hemelsche Gerecht, dat my geen' bystand doet.
 'k Zweer dan, ô Asch! by u, tot wie ik my wil wenden,
 Als tot een Godheid in myne opgehoopte elenden.
 Erbarmlyk Overschot! by u, myn toeverlaat,
 Zweer ik, dat nooit zyn wraak uit myn gedachten gaat.
 Egyptens Vorst, verlaafd aan Cefars welbehagen,
 Heeft hem, ô Romen! uw' Pompejus opgedragen:
 Maar 'k word vergeeffsch in uw' bedrukten wal verwacht,
 Eer hem die Afgod en zyn Priester zyn geslagt.
 En gy, ô dierbare Asch, myn hoop en bitre smarte!
 Verftrek aan dezen haat tot voedsel in myn harte;

D

Deel,

Deel, opdat ieders hart dien Winnaars val bedoel',
Aan al de waereld mede een' haat als ik gevoel!

Gy, die godvruchtig aan deze eerelooze stranden
Myns Helds verganklyk deel tot lykafsch deed verbranden;
Spreek; door wat goeden Geeft hebt gy die daad verricht,
En my voor eeuwig door zo groot een' dienst verplicht?

P H I L I P P U S.

Nadat ik duizendwerf vervloekte staf en kroonen,
En, met zyn bloed bedekt, myn' pligt hem wilde toonen,
Ging ik al weenende, en met deerelyk geklag,
Waarheen ik door den wind de golven rollen zag.

*k Vind eindlyk, na ik my heb op een klip begeven,
Hoe, by een bank, zyn romp word af en aan gedreven,
Alsof de zee, verstoord in 't akelig geval,
Met de aarde twiften wil wie hem bezitten zal.

*k Zwem derwaarts, en ontruk hem aan de zee en winden;
*k Doe op den oever hem, met haast, door 't vuur verflinden,
Na ik een houtmyt hem gesticht had, van een kiel
Waar van 't verbryzeld wrak my daar in handen viel.

De vlam was naauwlyks om 't mishandeld Lyk gellagen,
Wanneer een oud Romein zyn hulp my op kwam dragen:
't Is Cordus, die, schoon vroom, nochtans in dit gewest,
In dit barbaarsche Land zyn woning heeft gevest.

Hy zag aan 't Lyk geen hoofd; het geen hem doet bespeuren
Dat hy Pompejus moet in dezen romp betreuren;

Waar op hy uitbarst, met de tranen in 't gezicht: (richt,

„ Gy, Vriend der Goën, die zulk een roemryk werk ver-

„ Wie gy ook zyt, verban de schroom uit uw gedachten;

„ Wyl u, in steê van straf, vergelding staat te wachten,

„ Nu Cesar, hier te lande, op 't allerfelste wreekt (steekt.

„ Den Held, voor wien ge dus 't godvruchtig vuur ont-

„ Doe onbewimpeld hem uw' liefdepligt erlangen.

„ Zyn Weduw zal zyne asch met vreugd van u ontfangen.

„ Zyn Overwinnaar heeft die eedle Vrouw ontmoet,

„ En haar, als een Godin, geëerbied en begroet. (nen,

„ Vaar voort; ik keer in 't kort. Myn oog ziet hem verdwy-

En

En schielyk wederom met deze busch verschynden,
 Waar in het Overschot van uw' doorluchten Held,
 Door ons bezorgd, u word door my ter hand geitelt.

CORNELIA.

Wie kan u danks genoeg voor deze weldaad geven?

PHILIPPUS.

Ik zag een' zwerm van volk, 'tgeen, uit de stad gedreven,
 Zich langs de haven in verwarring nederstort,
 Daar 't in slagorde door den Vorst verzamelt word:
 'k Zag ook hoe Cesar baad in 't bloed der muitelingen,
 Daar hy hen op de markt hun snoodheid leert bedwingen.
 Terwyl zyn' heldenmoed hunne euvel daden straft,
 En, door een' beul, Photyn verdienden loon verschaft,
 Verneemt hy my; schiet toe, en vangt dus aan met spreken:
 „Is dit de dierbare Asch van hem dien ik moet wreken?
 „ô Overschot eens Helds, dien, schoon ik hem verwon,
 „Ik echter naauwlyks ooit in faam bereiken kon!
 „Zie hoe ik, u ten zoen, uw moordenaars doe slagten;
 „Ontfang deze offers, daar ge altaren hebt te wachten.
 „En gy, ren naar 't paleis; daar ik van u begeer (ëer;
 „Dat ge aan zyn Weduw brengt dees busch, die 'k haar ver-
 „Die tot verkwikking moge in haar bedruktheid strekken!
 „Zeg haar, dat ik de wraak gestrenglyk zal voltrekken.
 Waar op die groote Held al zuchtend van my keert,
 En met een kusch deze Asch, uit diep ontzag, verëert.

CORNELIA.

ô Aangename smart! ô lieflyke ongenuchten,
 Wanneer een Vyand dus uit deernis ons doet zuchten!
 Met welk een' yver word zyn ramp gewroken, daar
 We ons toe gedwongen zien door eigen lyfsgevaar,
 En als we tevens, met zyn' grooten naam te sterken,
 Onze eigen veiligheid en eeuwige eer bewerken!
 'k Beken, dat Cesar is vol edelmoedigheid:
 Maar hem word door 't verraad nu ook de dood bereid.
 Dit moet de wreede nyd veel nagedachten geven,
 Wat hy gedaan had zo Pompejus ware in 't leven.

Hoe grootſch die wraak moog' zyn, het zelfgevaar verſtrekt
 Tot ſchaduw eenigzins, die haren glans bedekt:
 Ook dwingt de liefde hem in grimmigheid te ontſteken,
 En, als Pompejus dood, Cleopatra te wreken.
 Zo veel' belangen zyn met myn belang gepaard,
 Dat hem myn twyfeling, zo 't ſchynt, met recht bezwaart:
 Maar neen, eene eedle ziel kan andren niet verdenken
 Van 't geen de ware deugd in haar gemoed zou krenken.
 'k Vertrouw dat Ceſar thans myn' Egaës wraak bedoelt;
 Wyl, in zyn plaats, myn hart zo van zichzelf gevoelt.

T W E E D E T O O N E E L.

CLEOPATRA, CORNELIA, PHILIPPUS,
 CHARMIONE.

IK kom hier niet, Mevrouw, om uwe klagt te ſtremmen.
 Neen; loos de zuchten vry die uwe ziel beklemmen.
 Ik kom myn' laaſten plicht betoonen aan deze Afch,
 Dat ovrig deel eens Helds die my zo waardig was.
 Vergun my, nevens u, dat ik hem moog' betreuren;
 Hem, dien ik niet van u zo ſchendig af liet ſcheuren,
 Indien de Hemel, die uw rampen nooit verkleent,
 Daar toe 't vermogen, als den moed, my had verleent.
 Zo echter, op het zien van 't Voorwerp, u geſchonken,
 Een ſtraal van blydſchap kon uw doffe ziel ontvonken;
 Zo eenigzins de wraak uw hartſtocht kan voldoen,
 'k Zoude u ontdekken, hoe, uw grimmigheid ten zoen,
 Photyn... Maar mooglyk is u reeds 't bericht gegeven.

CORNELIA.

Ik weet, Vorſtin, wiens laſt hem door een' beul deed ſneven;

CLEOPATRA.

Voorzeker, deze ſtraf voldoet u ongemeen.

CORNELIA.

Indien zy kan voldoen, het is voor u-alleen.

CLE-

CLEOPATRA.

Hoe! gy verkrygt al 't gene uw zielwensch kan bedoelen.

CORNELIA.

Wy scheelen in belang, gelyk ook in gevoelen.

Zo Cefar, by Photyns, Achilles straffe voegt,

Dan is uw wraak volvoerd, maar ik ben niet vernoegd.

Een ander Offer zy Pompejus toegewezen!

Dit is te onwaerdig, en zyn smaat te hoog gerezen:

Geen nictig bloed, als dit, strekt zulk een' Held ten zoen,

Kan aan zyne eedle Schim, noch aan myn smart voldoen.

De wraak, die my bezielt, wil eerst den Vorst doen slagten,

En haar vertroosting dan van Cefars dood verwachten,

Wiens hoede uw' Broeder, schoon de kroon en 't licht on-

Op heden, u ter gunst, genadig 't leven spaart. (waerd,

Maar wyl uw min zo verr' kon Cefars hart bekoren,

Verhoop ik dat de Goôn my endelyk verhooren:

En word myn wensch geheel door hunne gunst volbragt;

Dan zie ik beiden, d' een' door d' anderen, gellagt.

Wil hunne goedheid dus myne ongeneugten stuiten,

Dan kon in 't eind' de vreugd myn treurig hart ontsluiten:

Maar is myn wensch te groot dan dat ik dien verwerv';

Is één genoeg, ô Goôn! dat dan de Koning sterv'!

CLEOPATRA.

De Hemel richt zich 't minst, naar onzen wensch, in 't wre-

CORNELIA.

(ken.

De Hemel laat zyn wraak door euveldaën ontsteken,

En gaf de schuldigen zo vaak verdienden loon.

CLEOPATRA.

Daar is zo wel genade, als strengheid, by de Goôn.

CORNELIA.

Zo is 't: doch naar ze ons thans 't beginsel aan doen merken,

Zien wy hun streng Gericht, maar niet hun goedheid wer-

CLEOPATRA.

(ken.

't Is hun genade vaak, die 't straffend Recht verbreekt.

CORNELIA.

Ik spreek als Weduwe, daar gy als Zuster spreekt.

Ons beider inzicht fryd: ik ſchep een welbehagen
 In 't geen u, om den Vorſt, voorzeker zou doen klagen.
 Maar laat ons uit het bloed, 't geen thans vergoten word,
 Begrypen op wien meeft der Goden gramschap ſtort.
 Zie Achoreüs.

D E R D E T O O N E E L.

CORNELIA, CLEOPATRA, ACHOREÛS,
 PHILIPPUS, CHARMIONE'.

Z CLEOPATRA.

Zyn ontſeld, zyn droevig wezen
 Doet myn verdrietig hart voor ongevallen vreezen.

Ach, Achoreüs! ſpreek; bericht my toch, wat bloed
 Ik haaft betreuren zal, of reeds betreuren moet.

ACHOREÛS.

Toen Cefar wift wat hem ſtond door 't verraad te ſchroo-

CLEOPATRA. (men ...

My is bekend wat hy hier op heeft ondernomen;
 Hoe de onderaardsche weg geſtopt is, en bezet,
 Waar door de toevoer wierd aan deze ſtad belet:
 Ik weet hoe hy zyn volk deed op de markt vergaëren;
 En wat Photyn aldaar is door een' beul weêrvaren;
 Waar op Achilles vlied, die van verſchrikking beeft,
 En naar de haven by den Koning zich begeeft,
 Alwaar Antonius zich voelt in yver branden,
 En 't ovrig krygsvolk doet uit all' de ſchepen landen,
 Waar by zich Cefar voegt; die, hoop ik, overwint,
 Opdat Achilles daar ook zyn vergelding vind'!

ACHOREÛS.

ô Ja, men zag uw' Held daar weder triomfeeren.

CLEOPATRA.

Bericht my, of de Vorſt door hem, op myn begeeren,
 Geſpaard zy in 't gevecht.

ACHOREÛS.

Voorwaar, met al zyn magt.

CLE-

C L E O P A T R A.

Dit 's alles, daar myn hart met ongeduld naar wacht.
Gy ziet, Mevrouw, de Goën verhoorden myne klagten.

C O R N E L I A.

De straf is maar vertraagd; die staat u nocht te wachten.

A C H O R E U S.

Ach! ware uw smeeken door het Godendom verhoord!

C L E O P A T R A.

(woord!

Verhoord! Hoe schrikt myn hart, op 't hooren van dat
Hoe moet ik dit verstaan? Gy schynt myn' wensch te vlei-
Daar ik my tevens ook tot weenen moet bereiken. (jen,

A C H O R E U S.

Noch ik, noch Cesar kon hem redden uit de nood:
In weêrwil onzer zorg, zocht hy zyn' eigen dood.
Maar nimmer kon een Vorst meer heldenblyken geven,
Dan hy gegeven heeft op 't einde van zyn leven.
De deugd verwekt voor 't laatst in hem een' heldenmoed,
Die Romens krygsvolk staat op eenen stroôm van bloed.
Men zag zo dapper hem Antonius bevechten,
Alsof zyn kling-alleen de krygskans zou beslechten.
Maar Cefars komst, die 't lot terstond doet overslaan,
Maakt dat Achilles op het slagveld moet vergaan:
Die snoode sneeft, met eer, aan onze onzaalge stranden;
Hy, die geen' dood verdient, dan door der beulen handen.
De Roomsche Veldheer roept, dat elk den Koning spaar!
Dees, door die kreet misleid, vliegt in het grootst gevaar:
Hy waant dat Cesar veinst, en, door de wraak gedreven,
Zyn koninklyke kruin de schand' ten prooy wil geven:
Hy toont, daar 't all' voor hem zich tot de vlucht bereid,
Wat onze deugd vermag, als haar de wanhoop leid.
Zyn wanbegrip vermeet zich alles te onderwinden,
En zoekt een sterflot't geen hem niemand wil doen vinden.
In 't end' ziende, ademloos, zyn meeste volk gedood,
En zelf byna omringd, verkiest hy in die nood,
Met eenig vluchtend volk, een vaartuig in te dringen,
Waar op hy word gevolgt van zo veel vluchtelingen,

Dat, door den last, het schip zich overladen vind;
 Zo dat de zee 't, met hem, en al zyn' volk, verslind:
 Dus deed zyn stoute dood hem weêr zyn' roem ontfan-
 De zege aan Cesar, u-alleen de kroon erlangen. (gen,
 Die Held heeft u bereids tot Koningin verklaart;
 En schoon des Konings bloed geen' één' Romein bezwaart,
 Hy heeft nochtans zyn smart voor aller oog doen blyken;
 Ik zag hem zuchtend' reeds het bloedig strand ontwyken.
 Zie, daar verschynt hy zelf, en door zyn' grooten druk
 Bericht hy klaar genoeg uws Broeders ongeluk.

VIERDE TOONEEL.

CESAR, CORNELIA, CLEOPATRA, ANTONIUS,
 LEPIDUS, ACHOREUS, CHARMIONE', PHILIPPUS.

CORNELIA.

ô Cesar, staaf me uw woord: men geev' my myn galeijen.
 Achilles en Photyn deed gy hun straf bereijen:
 Hun Konings dood belaad uw grootsche ziel met pyn,
 Zo dat myn Held niet meer hier kan gewroken zyn;
 Hier, daar op 't wreed gezicht van dees rampzaalge kusten,
 't Herdenken aan zyn moord my eeuwig zou ontruften;
 Hier, daar uw zegekreet alom uw' lof verbreid,
 En 't onstandvastig volk met nieuwigheden vleit.
 Doch't geen my noch het meest voor dit geweest doet yzen,
 Is, dat myn Vyand my zyn weldoen dwingt te pryzen.
 Hy noop' my langer niet tot deze onwaerde taal,
 Maar duld', dat eens myn haat in vryheid adem haal'!
 'k Moet echter om één gunst u noch gedwongen smeeken:
 Gy ziet Pompejus hoofd by deze busch ontbreken.
 Vergun Cornelia die gift, dat dierbaar pand,
 Het laatst waarom ze u noch kan smeeken zonder schand'.

CESAR.

't Is billyk; en dit pand zal tot u wederkeeren,
 't Geen gy rechtvaardig kunt van Cesars hand begeeren:
 Maar

Maar 't is rechtvaerdig ook, nu 't moordfeit is gestraft,
 Dat aan zyn Heldenschim zy volle wraak verschaft.
 Men rechte een houtmyt op, die wy te saam' ontsteken;
 Die hem moog' van de schande op d'eersten lykpligt wre-
 Dat zyne Schim bedaare, als ze onze droefheid ziet, (ken!
 En hy een waerdiger, een kostbre busch geniet,
 Waar in men prachtig doe zyne afch byéén vergaëren,
 Opdat zy endlyk ook uw droefheid doe bedaren!
 Die vuift, die tegen hem gewikkelt wierd ten stryd,
 Richt' hem altaren op, zyn deugden toegewyd!
 Wil slechts uw ongeduld noch éénen dag weêrstreven.
 Gy kunt u dan naar Rome, op uwen wensch, begeven,
 En met dien grooten schat in zyne wallen treên.
 Ja, breng dus....

CORNELIA.

Neen; noch niet naar Rome, ô Cesar! neen;
 Uw diergezwooren val, uwe afch, uw krygsvolks tranen,
 Dit alles moet deze afch den weg naar Rome banen.
 Neen; hoe ik my daar vlei' met zegeryk onthaal,
 Ik voer haar derwaarts niet, eer ze op u zegepraal.
 'k Moet haar in Afrika, aan Cato, aan myn' Vader,
 En aan Pompejus Zoon vertoonen; daar te gader
 Begunstigd van een' Vorst, die, vol rechtvaerdigheid,
 Met hen door 't Recht gestyft, my eindlyk wraak bereid.
 Een andre Waereld moet van uwen val gewagen:
 *t Pharfalisch overschot zult gy daar op zien dagen:
 'k Zal daar, van ry tot ry, opdat uw straf genaak',
 Myn tranen, en deze afch, doen roepen om de wraak.
 Die akelige Busch, in 't midden der gevaren,
 Zy door het heir gevolgd, in steê van Adelaren!
 Dat droevig Voorwerp storte in aller helden moed.
 Eene onweêrstaambre drift tot plenging van uw bloed!
 Gy wilt myn' waerdenHeld den laatsten lykpligt schenken;
 Maar hoe kost gy voor u een grooter eer' bedenken?
 Gy roept my by deze eer; alsof myn treurig hart
 Door uw verpligting kon bedaren in zyn smart!

Maar ach! myn groot verlies laat zich door niets herstellen;
 Myn weedom is een bron die eindloos op zal wellen;
 Ze is 't voedsel van een' haat die geen verzagting kent,
 Die nooit versterven zal, dan in myn levensend'.

Nochtans kan deze haat, hoe hoog in top gerezen,
 Voor u niet grooter, dan myne achting t' uwaarts wezen.
 Ze zyn rechtvaardig: de één word door myn' pligt geleid,
 En de ander is de vrucht van uw grootmoedigheid:
 Die word door 't zelf belang, dees door myn deugd geste-
 En 't is de dwang, die beide in myne ziel doet leven. (ven;
 Gy ziet hoe ze, om uw deugd, u hoedde voor verraad,
 En roemt, door dwang geperst, het Voorwerp van myn' haat.
 Maar tevens doet de pligt myn grimmigheid ontfteken,
 En dwingt Cornelia Pompejus Weeuw te wreken.
 Ik hits, zo dra gy my de vryheid toe zult staan,
 Met al myn magt, op u, en Goôn en menschen aan.
 Die Goden, my zo wreed; die Goden, die u vleiden;
 Die Goden, die myn' Held in 't bloedig veld misleidden;
 Die, trots hun bliksemvuur, hem deelyk zien vermoord;
 Die zullen eindlyk eens rechtvaardig zyn verstoord.
 En schoon hun bystand nooit my mogt te stade komen,
 Leer echter voor myn' haat, als voor hunn' bliksem schroo-
 Doch is 't heelal door my vergeeffsch, om u, beroerd, (men.
 Dan word uw ondergang door uw Vorstin volvoert.
 My is uw min bekend, en haar volstrekt vermogen:
 'k Weet hoe ge in 't huwlyk licht een scheiding kunt gedoo-
 En dat een nieuwe vlam uw hart zo fel ontfteekt, (gen;
 Dat ge all' de wetten licht om haar belang verbreekt.
 Maar overdenk dan ook, hoe Rome, ganfch verbolgen,
 U zal, als Weêrhelft van een Koningin, vervolgen;
 En dat uw vrienden, door dit huwelyk gefard,
 Zich zullen wreken op uw onstandvaltig hart.
 Vaar wel, en staaf uw woord: 'k wil tot geen' hinder strekken,
 Wanneer gy uw verderf zult in uw' echt voltrekken.

V Y F D E T O O N E E L.

CESAR, CLEOPATRA, ANTONIUS, LEPI-
DUS, ACHOREÛS, CHARMIONE'.

CLEOPATRA.

Ach! eer ik uw gevaar dus door myn' echt vergroot',
Beveilig' myne liefde u door myn' eigen dood!
Ja, 'k vind my reeds bereid om tot uw heil te sterven;
Wyl uw behoud my doet een groot geluk verwerven.
Ik, die uw' ondergang deed uit myn min ontstaan,
Herleef in uwe ziel, zo 'k moet om u vergaan.

CESAR.

Haar aanslag, Koningin, voor u noch my tefchroomen,
Streel' haar grootmoedig hart, door smarten ingenomen;
Dat onvermogen' slechts met harsfenschimmen vocht,
En minder dreigen zou, indien het meer vermogt.
De Goden zullen haar voorzegging van my keeren;
Myn voorspoed zal altoos het wangeluk trotseeren,
Zo ge om uw liefde slechts uw bitter treuren staakt,
En my, van deze liefde, alleen het voorwerp maakt;
Zo myn standvastige min uw hartzeer mogt verzagten,
En 's Broeders ongeval verbant uit uw gedachten!
Hy waande, dat hem wierd door my veelleeds verschafft;
En, vreezende voor hoon, heeft hy zichzelf gestraft.
ô Cesar! welk een schand' voor uw geducht vermogen!
Hy zelf, door wanbegrip, verydelt al myn poogen;
Waar aan ik eenigzins myn groot geluk misken,
En dus met tegenzin u ongehoorzaam ben.
Beschuldig 't Godendom, 't geen vaak op de euvel daden,
In weêrwil van 't gesmeek, zyn gramschap wil ontladen.
Maar hun rechtvaardigheid, die 't leven hem ontrukkt,
Verzoet uw lot, nu gantsch Egypte voor u bukt.

CLEOPATRA.

'k Voorzie, hoe deze dood my zal in 't heerschen styven;
Een dood, alleen hem-zelf en 't Noodlot toe tefchryven.
Maar

Maar 't belge u niet, myn Heer, dat my uw heldenmoed;
 Die my zo gunstig is, een weinig treuren doet.
 Zo blykt, helaas! de kracht der wreede Schikgodinnen;
 Die ons geluk niet, dan met ramp gemengd, beminnen.
 'k Moet, schoon myn Broeder sneev', der Goden wraak ten
 De Reden niet alleen, maar ook Natuur voldoen. (zoen,
 Ik kan myn schreden nooit ten hoogen zetel keeren,
 Of 't bloed erinnert my met wien ik moest regeeren:
 Ik voel een stil gemor, 't geen my de ziel ontroert,
 En, met de kroon op 't hoofd, tot nagepeins vervoert.

A C H O R E ' U S.

Men ziet, myn Heer, alom de menigte in verlangen,
 Om, juichend', van uw hand hun Koningin te ontfangen;
 En ongeduldig zich beklagen, dat de Goôn
 Haar, door uw gunst, te spaê doen klimmen op den troon.

C E S A R.

Welaan, Vorstin, nadien zy u zo teêr beminnen,
 Vertoon u; en wil dus uw nieuw gebied beginnen.
 't Goedgunstig Godendom geve eindlyk, dat uw klagt
 Door zulk een bly gejuich voor eeuwig zy verzagt!
 En dat in uwe ziel geen indruk werd' gevonden,
 Dan de indruk van myn trouw, en myn verliefde wonden!
 Dat dan myn volk en 't Hof, om stryd, hunn' yver toon',
 Om prachtig morgen u te fieren met de kroon;
 Terwyl men op dien dag, zo roemryk voor ons-beiden,
 Pompejus droeve Schim voldoening doe bereiden,
 U op den rykstroon vest', hem met altaren eer',
 En aller mond u-beide onsterflyke eerbied zweer'!

E I N D E.

C O P Y E

V A N D E

P R I V I L E G I E .

DE Staten van Holland en Westvriessland doen te weten: also, Ons te kennen is gegeven by de tegenwoordige Regenten van her Wees- en- Oude Mannenhuis der Stad Amsterdam, en in die qualiteyten te samen Eygenaars, mitsgaders Regenten van den Schouburg aldaar, dat zy Supplianten eenige Jaaren hadden gejuisseert van 't Octroy of Privilegie by hen van Ons op den 23. May 1714. geobtineert, waar by Wy aan hun Supplianten goedgevontelyk hadden geaccordeert, en geoctroyeert, om, geduurende den tyd van vyftien doen eerst agter een volgende Jaaren, de Werken, die ten dienste van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebracht, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, alleen te mogen drukken, doen drukken, uytgeeven ende verkoopen, en bevonden dat de Jaaren, by 't voorsz. Octroy of Privilegie genoemt, op den 22. May 1729, stonden te expireeren; ende dewyle zy Supplianten ten meesten dienste van den Schouburg, waar van hunne respectieve Godshuizen onder andere mede moeten worden gesustentceert, de voorengemelte Werken, zoo van Treurspellen, Blyspellen, Klugten, als anders, die reets gedrukt, en ten Toneele gevoert zyn, of in toekomende gedrukt, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, geerne alleen, gelyk voorheen, zouden blyven drukken, uytgeeven en verkopen, ten eynde dezelve Werken door het nadrukken van andere haar Luyster, soo in taal, als in spelkonst, niet mogten komen te verliezen, en dewylen sulx haar Supplianten na de expiratie van 't bovengemelte Octroy, niet gepermitteert was, zoo keerden zy Supplianten haartot Ons, onderdaniglyk verzoekende, dat Wy aan hun Supplianten in qualiteyten voorsz. geliefden te verleenen, prolongatie van het voorsz. Octroy of Privilegie, om de voorsz. Werken, zoo van Treurspellen, Blyspellen, Klugten, als anders, reets gemaakt, en ten Toneele gevoert, of als nog in het ligt te brengen, en ten Toneele te voeren, den tyd van Vyftien eerstkomende, en agter een volgende Jaaren, alleen te mogen drukken, en Verkopen, of te doen drukken, en verkopen, met verbod aan alle andere op sekerer hooge Peene by Ons daar tegens te Statueeren, SOO IS 't, dat Wy, de Saake, ende 't voorsz. verzoek overgemerkt hebbende, ende geneegen weezende ter bede van de Supplianten uyt Onze regte wetenschap, Souveraine Magt ende Authoriteyt, de selve Supplianten geconsenteert, geac-

oordeert, en geotroyeert hebben, consenteeren, accordeeren, en ootroyeeren haar by deezem, dat Zy, geduurende den tyd van Vyftien eerst Agtereenvolgende Jaaren, de Werken, die ten dienften van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebragt, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, in dier voegen, als zulx by de Supplianten is verzogt, en hier vooren uytgedrukt staat, binnen den voorz. Onzen Landen alleen zullen mogen Drucken, doen Drucken, uytgeven ende verkopen, verbiedende daaromme allen ende eenen ygelyken dezelve Werken, in 't geheel, ofte ten deele te Drucken, naar te Drucken, te doen Naardrukken, te Verhandelen, of te Verkopen, ofte elders Naargedrukt, binnen den selven Onzen Landen te brengen, uyt te geven, ofte Vethandelen en Verkopen, op Verbeurre van alle de nagedrukte, ingebragte, verhandelde ofte verkogte Exemplaren, ende een boete van drieduyfend guldens daar en boven te verbeuren, te Appliceeren een derde part voor den Officier, die de Calangedoen zal, een derdepart voor den Armen derplaatzen daar het Calus voor vallen zal, ende het reesterende derdepart voor de Supplianten, ende dit t'elkens zoo meenigmaal, als dezelve zullen werden agterhaalt, alles in dien verftande, dat Wy de Supplianten met dezen onzen Ootroye alleen wilende gratificceeren tot verhoedinge van hunne schade door het Nadrukken van de voorz. Werken, daar door in geenigen deele verftaan, den innehouden van dien te autorifceeren, ofte te Advouëren, ende veel min dezelve onder onze proteckie, ende bescherminge, eenig meerder Credit, of aanzien ofte reputatie te geeven, nemaar de Supplianten in cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influëren, alle het zelve tot hare Lasten zullen gehouden weezen te verantwoorden, tot dien eynde wel Expreflelyk begeerende, dat by aldien zy dezen Onzen Ootroye voordezelve Werken zullen willen stellen, daar vangeene geabbreveerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maken, nemaargehouden wezen, het zelve Ootroy in 't geheel, en zondereenige omiffie daarvoor te drucken, of te doen drucken, ende dat zy gehouden zullen zyn, een Exemplaar vaude voorz. werken, op Groot Papier, gebonden en welgeconditioneerte brengen in de Bibliotheek van onze Univerfiteyt te Leyden, binnen dentyd van zes weeken, na dat zy Supplianten de zelve Werken zullen hebben uyt te geeven, op een boete van zes hondert guldens, na expiratie der voorz. zes Weeken, by de Supplianten te verbeurenten behoefte van de Nederduytfche Armen van de plaats alwaar de Supplianten wonen; en voorts op peene van met 'er daad verfteeken te zyn van het effect van dezen Ootroye. Dat ook de Supplianten fchoon by het ingaan van dit Ootroy, een Exemplaar geleverd hebbende aan de voorz. Onse Bibliotheek, by zoo verre zy geduurende den tyd van dit Ootroy defelve Werken zouden willen herdrukken met eenige vermeerderingen of anders, hoe genaamt, of ook in een ander formaat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van de gemelde Werken Geconditioneert als vooren, te brengen in de voorz. Bibliotheek, binnen defelve tyd, en op de boete en penalityt, als yoren. Ende ten eynde de Supplianten dezen Onzen Consente, ende Ootroye mogen genieten, als naar behooren, Lasten wy allen ende eenen

eenen ygelyken, dien het aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhouden van dezen doen, Laten, ende gedogen, Rustelijk, vredelijk, ende volkomentlijk genieten ende gebruyken, cesferende alle belet ter contrarie. Gegeven in den Hage, onder onzen Groten, zegel hieraan doen hangen op den zeventwintigsten Mey, in 't Jaar onzes Heere ende Zaligmakers duysend zevenhondert agtentwintig.

J. G. V. Boerzelaar.

Onder sfond, ter Ordonnantie van de Staten.

was getekent

WILLEM BUYS,

Lager sfond,

Aan de Supplianten zyn, nevens dit Ofsroy, ter hand gestelt by Extract Authenticq, haar Ed. Gr. Mog. Resolutien van den 28. Juny, 1715, en 30. April, 1728, ten einde om zig daar na te reguleeren.

De REGENTEN van het WEES- en OUDE MANNENHUIS hebben in hunne voorz. qualiteit, het Recht der bovenstaande Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen druk, van POMPEJUS, *Treurspel*; vergund aan IZAAK DUIM.

In Amsteldam, den 16^{den} Augustus, 1737.

1078628